

C/2024/6789

13.11.2024

OBVESTILO KOMISIJE

SMERNICE ⁽¹⁾

za Uredbo (EU) 2023/1115 o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov ⁽²⁾

(C/2024/6789)

Kazalo

	<i>Stran</i>
1. OPREDELITVE POJMOV „DAJANJE NA TRG“, „OMOGOČANJE DOSTOPNOSTI NA TRGU“ IN „IZVOZ“	2
a) Dajanje na trg	3
b) Omogočanje dostopnosti na trgu	3
c) Izvoz	4
2. OPREDELITEV POJMA „GOSPODARSKI SUBJEKT“	4
3. DATUM ZAČETKA UČINKOVANJA IN ČASOVNI OKVIR ZA UPORABO	5
4. POTREBNA SKRBNOST IN OPREDELITEV POJMA „ZANEMARLJIVO TVEGANJE“	6
a) Ocena tveganja	7
b) Zanemarljivo tveganje	8
c) Vloga trgovcev, ki so MSP, in trgovcev, ki niso MSP	9
d) Medsebojni vpliv z direktivo o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti	9
5. POJASNITEV „KOMPLEKSNOŠTI DOBAVNE VERIGE“	9
6. ZAKONITOST	10
a) Zadevna zakonodaja države proizvodnje	10
b) Potrebna skrbnost v zvezi z zakonitostjo	12
7. PROIZVODI, VKLJUČENI V PODROČJE UPORABE	13
a) Pojasnilo – Embalaža in embalažni materiali	13
b) Pojasnilo – Odpadki in predelani proizvodi	14
8. REDNO VZDRŽEVANJE SISTEMA POTREBNE SKRBNOSTI	15
9. SESTAVLJENI PROIZVODI	16
a) Zahteve glede informacij	16
b) Potrebna skrbnost za sestavljene proizvode: uporaba obstoječih izjav o potrebni skrbnosti	17
10. VLOGA SISTEMOV CERTIFICIRANJA IN NEODVISNEGA PREVERJANJA PRI OCENJEVANJU IN ZMANJŠEVANJU TVEGANJA	18
a) Vloga sistemov certificiranja in sistemov neodvisnega preverjanja	19
b) Ozadje	21
11. KMETIJSKA RABA	22
1. Uvod	22
2. Pojasnitev spreminjanja gozda v zemljišča, ki niso namenjena kmetijski rabi	23
3. Opredelitev pojma „gozd“	23

⁽¹⁾ V teh smernicah nič ne nadomešča ali zamenjuje neposrednega sklicevanja na opisane instrumente, Komisija pa ne sprejema nobene odgovornosti za kakršno koli izgubo ali škodo, ki bi jo povzročile napake ali izjave v njih. Samo Sodišče Evropske unije lahko poda končne sodbe o razlagi Uredbe.

⁽²⁾ UL L 150, 9.6.2023, str. 206. ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1115/oj>.

4.	Opredelitev pojma „kmetijska raba“ in izjeme	24
a)	Pojasnitev kmetijskega namena	24
b)	Pojasnitev pretežne rabe zemljišč	26
c)	Opredelitev pojma „kmetijski nasad“	26
d)	Pojasnitev pojma „kmetijsko-gozdarski sistem“	27
5.	Pojasnitev rabe zemljišč v primeru več vrst rabe zemljišč na istem območju ter uporaba zemljiških knjig in katastrskih kart	27
PRILOGA I		32
PRILOGA II		38

UVOD

Člen 15(5) Uredbe (EU) 2023/1115 o omogočanju dostopnosti nekaterih primarnih in drugih proizvodov, povezanih s krčenjem in degradacijo gozdov, na trgu Unije in njihovem izvozu iz Unije ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 995/2010 (v nadaljnjem besedilu: uredba EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov) določa, da lahko Komisija pripravi smernice za olajšanje usklajenega izvajanja Uredbe.

Te smernice niso pravno zavezujoče; njihov edini namen je zagotoviti informacije o nekaterih vidikih uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. Ne nadomeščajo, dopolnjujejo ali spreminjajo določb uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, ki določa pravne obveznosti. Teh smernic se ne bi smelo obravnavati ločeno; temveč jih je treba uporabljati v povezavi z zakonodajo in ne kot samostojno referenco.

Vendar so te smernice uporabno referenčno gradivo za vsakogar, ki mora ravnati v skladu z uredbo EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, saj dodatno pojasnjujejo posebne dele zakonodajnega besedila, kar pomeni, da so lahko vodilo gospodarskim subjektom in trgovcem. Prav tako lahko usmerjajo pristojne nacionalne in izvršilne organe ter nacionalna sodišča v postopku izvajanja in izvrševanja uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov.

O vprašanih, obravnavanih v tem dokumentu, se je razpravljalo in se jih razvijalo v sodelovanju z imenovanimi predstavniki držav članic. Dodatna vprašanja se lahko naslovijo, ko bo več izkušenj z uporabo uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, v tem primeru pa bi se smernice ustrezno spremenile.

Glede vseh vprašanj, obravnavanih v teh smernicah, je treba opozoriti, da v skladu z uvodno izjavo 43 opredelitve iz Uredbe temeljijo na delu Organizacije Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO), Medvladnega panela za podnebne spremembe (IPCC), Programa Združenih narodov za okolje (UNEP) in Mednarodne zveze za ohranjanje narave in naravnih virov (IUCN).

Načelo sorazmernosti je eno glavnih načel prava Unije, ki se uporablja za razlaganje in izvrševanje zakonodaje Unije ⁽¹⁾. Za izvrševanje določb so odgovorne države članice.

1. OPREDELITVE POJMOV „DAJANJE NA TRG“, „OMOGOČANJE DOSTOPNOSTI NA TRGU“ IN „IZVOZ“

Zadevna zakonodaja: Uredba EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov – člen 2 – Opredelitve pojmov

Obveznosti gospodarskih subjektov, ki se uporabljajo v skladu s členom 4, začnejo veljati, kadar so zadevni proizvodi namenjeni „dajanju na trg“ ali so „dani na trg“ ali „izvoženi“. Obveznosti trgovcev, ki se uporabljajo v skladu s členom 5, so relevantne, kadar je zadevnim primarnim ali drugim zadevnim proizvodom „omogočena dostopnost na trgu“ ali bi jim morala biti (glej tudi poglavje 4(c) teh smernic).

⁽¹⁾ Za več podrobnosti v zvezi z izvajanjem glej tudi pogosta vprašanja, ki so na voljo tukaj: Izvajanje uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov – Evropska komisija (europa.eu).

Pregled scenarijev, v katerem so pojasnjene obveznosti, ki jih imajo gospodarski subjekti in trgovci, ki so MSP, ter gospodarski subjekti in trgovci, ki niso MSP, pri dajanju na trg, omogočanju dostopnosti zadevnih proizvodov na trgu Unije ali njihovem izvozu z navedenega trga, je v Prilogi I k tem smernicam. Scenariji kažejo tudi spremembe obveznosti za gospodarske subjekte, ki so MSP, nižje v dobavni verigi (člen 4(8)) in člen 4(9) za gospodarske subjekte in trgovce, ki niso MSP).

a) *Dajanje na trg*

V skladu s členom 2(16) se zadevni primarni proizvod ali drug zadevni proizvod „da na trg“, če je **prvič** dostopen na trgu Unije. Zadevni primarni proizvodi ali zadevni proizvodi, ki so že bili dani na trg Unije, v to niso zajeti. Pojem „dajanje na trg“ se nanaša na vsak posamezen zadevni primarni proizvod ali drug proizvod, ne na vrsto proizvoda, ne glede na to, ali je bil proizveden kot posamezna enota ali del serije.

b) *Omogočanje dostopnosti na trgu*

V skladu s členom 2(18), je zadevnemu proizvodu „omogočena dostopnost na trgu“, če je **dobavljen**:

- **na trgu Unije za distribucijo, potrošnjo ali uporabo** – to pomeni, da mora biti zadevni proizvod ali zadevni primarni proizvod fizično prisoten v EU, potem ko je bil pridelan ali proizveden v EU ali uvožen v EU in dan v carinski postopek „sprostitve v prosti promet“. Zadevni proizvodi, uvoženi v EU, ne pridobijo statusa „unijskega blaga“, dokler ne vstopijo na carinsko območje Unije in jih carinski organi ne sprostijo v prosti promet. Za zadevne proizvode, dane v druge carinske postopke razen „sprostitve v prosti promet“ (npr. carinsko skladiščenje, aktivno oplemenitenje, začasni uvoz, tranzit) se ne šteje, da so dani na trg na podlagi uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, **in**
- **v okviru gospodarske dejavnosti** – to pomeni dejavnosti, ki se opravlja v poslovnem okviru. Komercialne dejavnosti so lahko plačljive ali brezplačne. Dobava nekomercialnim potrošnikom in brezplačne dejavnosti spadajo na področje uporabe uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov (npr. za darila ali dejavnosti *pro bono*). Uredba ne nalaga zahtev za nekomercialne potrošnike, saj zasebna uporaba in potrošnja ne spadata na področje uporabe uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov.

Zato bi bilo treba „**omogočanje dostopnosti na trgu**“ razumeti kot dobavo zadevnih izdelkov na trg Unije s strani trgovca tako (i) za distribucijo, potrošnjo ali uporabo kot (ii) v okviru njegove gospodarske dejavnosti.

Zato bi bilo treba „**dajanje na trg**“ razumeti kot omogočanje dostopnosti zadevnega proizvoda na trgu Unije s strani gospodarskega subjekta (i) za distribucijo, potrošnjo ali uporabo, (ii) prvič in (iii) v okviru njegove gospodarske dejavnosti.

Združeni opredelitvi pojmov „gospodarski subjekt“ (člen 2(15) uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov) in „v okviru gospodarske dejavnosti“ (člen 2(19) uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov) pomenita, da bodo za vsako osebo, ki da zadevni proizvod na trg:

- (a) za distribucijo komercialnim ali nekomercialnim potrošnikom, kar pomeni na primer za prodajo ali brezplačno (na primer kot vzorec);
- b) za namene obdelave ali
- c) za uporabo v lastnem podjetju;

veljale zahteve o potrebni skrbnosti in bo oseba morala predložiti izjavo o potrebni skrbnosti, razen če se uporablja poenostavitev (glej člen 4(8) in (9) uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov).

Zato bi bilo treba „**zadevne proizvode, ki vstopajo na trg**“ razumeti kot hkratno prijavo zadevnih proizvodov:

- danih v carinski postopek „sprostitve v prosti promet“, ki so namenjeni za dajanje na trg Unije. Samo za proizvode, ki jih carina sprosti v prosti promet, se šteje, da so dani na trg Unije. Drugi carinski postopki razen „sprostitve v prosti promet“ (npr. carinsko skladiščenje, aktivno oplemenitenje, začasni uvoz itd.), ne spadajo na področje uporabe uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, in
- niso neposredno namenjeni zasebni uporabi ali potrošnji na carinskem območju Unije. Proizvodi, namenjeni zasebni uporabi ali potrošnji (npr. posameznik, ki take proizvode prinese s potovanja zunaj EU za svojo zasebno uporabo ali potrošnjo), niso predmet uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov.

c) Izvoz

V skladu s členom 2(37) se „izvoz“ nanaša na carinski izvozni postopek, kot je določen v členu 269 Uredbe (EU) št. 952/2013 ⁽⁴⁾, in na unijsko blago, ki se iznese s carinskega območja Unije.

Člen 269 Uredbe (EU) št. 952/2013 določa, da se izvozni postopek ne uporablja za: (a) blago, dano v postopek pasivnega oplemenitenja; (b) blago, izneseno s carinskega območja Unije, potem ko je bilo dano v postopek posebne rabe; (c) blago, oproščeno plačila DDV ali trošarin, ki je bilo dobavljeno za oskrbo zrakoplovov ali ladij, ne glede na namembni kraj zrakoplova ali ladje, za katero je potrebno dokazilo takšne dobave; (d) blago, ki je dano v postopek notranjega tranzita; (e) blago, ki je začasno izneseno s carinskega območja Unije v skladu s členom 155 (EU) št. 952/2013.

Ponovni izvoz, kot je določen v členu 270 Uredbe (EU) št. 952/2013, ne spada na področje uporabe uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. Ponovni izvoz pri tem pomeni, da zadevni primarni proizvod ali zadevni proizvod ni pridobil statusa „unijskega blaga“ in se iznese s carinskega območja Unije po vložitvi npr. deklaracije za ponovni izvoz.

Zato bi bilo treba izraz „zadevni proizvodi, ki zapuščajo trg“ razumeti kot prijavo zadevnih proizvodov, danih v carinski postopek „izvoza“ v okviru gospodarske dejavnosti.

Zadevni proizvod izgubi carinski status „unijskega blaga“, kadar se izvažata s carinskega območja Unije, zato se zadevni proizvod ob poznejšem ponovnem vstopu na trg Unije šteje za nov proizvod, četudi oznaka HS ostane enaka.

Priloga I k tem smernicam vsebuje primere, kako razlaga pojmov „dajanje na trg“, „omogočanje dostopnosti na trgu“ in „izvoz“ deluje v praksi.

2. OPREDELITEV POJMA „GOSPODARSKI SUBJEKT“

Zadevna zakonodaja: Uredba EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov – člen 2(15) – Opredelitve pojmov Člen 7 – Dajanje na trg s strani gospodarskih subjektov s sedežem v tretjih državah

V skladu s členom 2(15) je **gospodarski subjekt** fizična ali pravna oseba, ki

- daje zadevne proizvode na trg ali jih izvažata
- v okviru gospodarske dejavnosti.

Da bi omogočili dosledno identifikacijo gospodarskih subjektov, se lahko razlikuje med njihovimi vlogami po tem, kako se njihovi zadevni proizvodi dajejo na trg Unije, pri čemer je razlika v tem, ali so proizvedeni v EU ali zunaj nje.

- Za zadevne proizvode, proizvedene v skladu s členom 2(14) v EU, je gospodarski subjekt običajno oseba, ki jih distribuira ali uporablja v okviru gospodarske dejavnosti, potem ko so bili proizvedeni; to je lahko pridelovalec ali proizvajalec.
- Oseba, ki zadevni proizvod preoblikuje v drug zadevni proizvod (nova oznaka HS v skladu s Prilogo I k Uredbi) in ga da na trg ali izvozi s trga, je gospodarski subjekt nižje v dobavni verigi.
- Za zadevne primarne ali druge proizvode, proizvedene **zunaj EU**:
  - je gospodarski subjekt oseba, ki deluje kot uvoznik, ko se zadevni primarni ali drugi zadevni proizvodi prijavijo za dajanje v carinski postopek „sprostitve v prosti promet“. Uvoznik je oseba, navedena v ustreznem podatkovnem elementu carinske deklaracije, kadar je ustrezno:
    - „uvoznik“ v podatkovnem elementu 13 04 000 000 (Priloga B k Delegirani uredbi (EU) 2015/2446 ⁽⁵⁾);

⁽⁴⁾ Uredba (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije (UL L 269, 10.10.2013, str. 1).

⁽⁵⁾ Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2446 z dne 28. julija 2015 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o podrobnih pravilih v zvezi z nekaterimi določbami carinskega zakonika Unije (UL L 343, 29.12.2015, str. 1).

- podatkovni element DE 3/15 v prejšnji izdaji EU modela carinskih podatkov EU (EUCDM);
- „prejemnik“ v polju 8 enotne upravne listine.
- kadar oseba, ki deluje kot uvoznik ob prijavi zadevnih primarnih ali drugih proizvodov za dajanje v carinski postopek „sprostitve v prosti promet“, nima sedeža v EU, se za gospodarski subjekt šteje tudi prva fizična ali pravna oseba, ki omogoči dostopnost zadevnih proizvodov na trgu, tj. čeprav ta fizična ali pravna oseba ni gospodarski subjekt v skladu z opredelitvijo iz člena 2(15), zanjo veljajo obveznosti gospodarskega subjekta. Ta zahteva dopolnjuje običajno obveznost gospodarskega subjekta s sedežem zunaj Unije, njen cilj pa je zagotoviti, da vedno obstaja en odgovoren akter s sedežem v EU.
- Za zadevne proizvode, **uvožene** v EU, je opredelitev „gospodarskega subjekta“ neodvisna od spremembe lastništva proizvoda in drugih pogodbenih dogovorov. V primeru dajanja domačega proizvoda na trg je gospodarski subjekt običajno oseba, ki ima v lasti primarni ali drug proizvod ob prodaji, vendar je to lahko odvisno od posameznih okoliščin pogodbenega sporazuma.
- Za zadevne proizvode, **izvožene** iz Unije, je gospodarski subjekt običajno oseba, ki deluje kot izvoznik, ko se zadevni proizvodi prijavijo za dajanje v carinski izvozni postopek. Izvoznik je oseba, navedena v ustreznem podatkovnem elementu carinske deklaracije, kadar je ustrezno:
  - „izvoznik“ v podatkovnem elementu 13 01 000 000 (Priloga B k Delegirani uredbi (EU) 2015/2446);
  - podatkovni element DE 3/1 v prejšnji izdaji EU modela carinskih podatkov (EUCDM);
  - „pošiljatelj/izvoznik“ v polju 2 enotne upravne listine.

Vloga gospodarskih subjektov je dodatno pojasnjena s pomočjo scenarijev iz Priloge I k tem smernicam.

3. DATUM ZAČETKA UČINKOVANJA IN ČASOVNI OKVIR ZA UPORABO

Zadevna zakonodaja: Uredba EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov – člen 1(2) Predmet urejanja in področje uporabe; Člen 37 – Razveljavitve; Člen 38 – Začetek veljavnosti in datum začetka uporabe

Uredba EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, je začela veljati 29. junija 2023. Večina obveznosti gospodarskih subjektov in trgovcev ter pristojnih organov, vključno s tistimi iz členov 3 do 13, členov 16 do 24 ter členov 26, 31 in 32, se uporablja od **30. decembra 2024**.

Za gospodarske subjekte, ki so bili do 31. decembra 2020 ustanovljeni kot **mikropodjetja ali mala podjetja** (v skladu s členom 3(1) oziroma (2) Direktive 2013/34/EU), se obveznosti iz členov 3 do 13, členov 16 do 24 ter členov 26, 31 in 32 uporabljajo od **30. junija 2025**, razen za proizvode, zajete v Prilogi k Uredbi (EU) št. 995/2010 o določitvi obveznosti gospodarskih subjektov, ki dajejo na trg les in lesne proizvode⁽⁶⁾ (v nadaljnjem besedilu: uredba o lesu). To pomeni, da obstaja **prehodno obdobje** med začetkom veljavnosti Uredbe (29. junij 2023) in začetkom uporabe (30. december 2024, odloženo na 30. junij 2025 za mala podjetja ali mikropodjetja, ustanovljena do 31. decembra 2020), v katerem so gospodarski subjekti in trgovci, ki dajejo zadevne primarne in druge proizvode na trg Unije, omogočajo njihovo dostopnost na trgu Unije ali jih izvažajo z nje, oproščeni glavnih obveznosti iz uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov.

Za vse primarne in povezane zadevne proizvode, **razen za les in lesne proizvode, ki so zajeti v Prilogi k uredbi EU o lesu, se uporabljajo naslednja pravila:**

- če se v prehodnem obdobju, ki se uporablja za zadevnega gospodarskega subjekta, da na trg zadevni primarni ali drug zadevni proizvod, se obveznosti iz uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, za gospodarski subjekt ne uporabljajo.

⁽⁶⁾ UL L 295, 12.11.2010, str. 23, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/995/oj>.

- Poleg tega obveznosti iz uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, ne bodo veljale za vse zadevne proizvode, ki so dani na trg ali katerih dostopnost na trgu je omogočena po začetku uporabe Uredbe in ki so v celoti izdelani iz primarnih ali drugih proizvodov, danih na trg v prehodnem obdobju. To pomeni, da bodo zaradi odloženega začetka uporabe za **gospodarske subjekte malih in mikropodjetij** (30. junij 2025) v primerih, ko dajejo na trg ali omogočajo dostopnost na njem, izvzeti tudi srednji in veliki gospodarski subjekti in trgovci nižje v dobavni verigi, ki trgujejo s temi proizvodi ali s proizvodi, ki so iz njih pridobljeni.
- V zgoraj opisanih primerih bodo morali gospodarski subjekti nižje v dobavni verigi (ali trgovci, ki omogočijo naknadno dostopnost zadevnega proizvoda, ki je bil dan na trg v prehodnem obdobju) samo zbrati dovolj prepričljive in preverljive dokaze, da je bil zadevni proizvod prvotno dan na trg pred (odloženim) začetkom uporabe Uredbe.
- Za **dele zadevnega pridobljenega proizvoda**, ki so bili proizvedeni z drugimi zadevnimi proizvodi, danimi na trg od 30. decembra 2024 (ali od 30. junija 2025 s strani mikro ali malih podjetij), bodo za gospodarske subjekte nižje v dobavni verigi, ki dajejo proizvode na trg, in trgovce veljale standardne obveznosti iz Uredbe, ne glede na to, da lahko nekateri drugi deli spadajo v prehodno obdobje.

V skladu s **členom 1(2) uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov**, se zadevna uredba ne uporablja, če so bili zadevni proizvodi **proizvedeni** pred 29. junijem 2023. Čas in kraj proizvodnje se nanašata na datum in mesto proizvodnje zadevnega primarnega proizvoda, kar velja tako za primarne kot za pridobljene proizvode. V večini primerov je datum proizvodnje čas spravila primarnega proizvoda, razen za **proizvode iz goveda**, pri katerih se ustrezni čas proizvodnje začne na dan kotitve goveda.

Za **les in lesne proizvode**, kot so opredeljeni v členu 2(a) uredbe EU o lesu, se v skladu s členom 37(3) uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, uporabljajo posebna pravila:

- les in lesni proizvodi, proizvedeni pred 29. junijem 2023, in:
  - dani na trg pred 30. decembrom 2024 morajo biti skladni s pravili iz uredbe o lesu;
  - dani na trg od 30. decembra 2024 do 31. decembra 2027: so še naprej predmet pravil iz uredbe EU o lesu;
  - dani na trg od 31. decembra 2027 morajo biti skladni s členom 3 uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov.
- Les in lesni proizvodi, proizvedeni od 29. junija 2023 do 30. decembra 2024, in:
  - dani na trg pred 30. decembrom 2024, morajo biti skladni s pravili iz uredbe EU o lesu;
  - dani na trg od 30. decembra 2024, morajo biti skladni s pravili iz uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov.
- Les in lesni proizvodi, proizvedeni od 30. decembra 2024, morajo biti skladni s pravili uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov.

4. POTREBNA SKRBNOST IN OPREDELITEV POJMA „ZANEMARLJIVO TVEGANJE“

Zadevna zakonodaja: *uredba EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov – člen 2(26) – Opredelitev pojmov; člen 4 – Obveznosti gospodarskih subjektov, člen 8 – Potrebna skrbnost; člen 9 – Zahteve glede informacij; člen – 10 Ocena tveganja*

V skladu s členom 4(1) gospodarski subjekti pred dajanjem zadevnih proizvodov na trg ali pred njihovim izvozom ravnajo s potrebno skrbnostjo v skladu s členom 8, da dokažejo skladnost zadevnih proizvodov s členom 3. V ta namen in v skladu s členom 12(1) uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, gospodarski subjekti vzpostavijo in posodablajo okvir postopkov in ukrepov – sistem potrebne skrbnosti – za izvajanje potrebne skrbnosti v skladu s členom 8 za zagotovitev, da so zadevni proizvodi, ki jih dajejo na trg ali izvažajo, skladni s členom 3 uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. Gospodarski subjekti so odgovorni za temeljit pregled in analizo svojih poslovnih dejavnosti, kar zahteva zbiranje ustreznih podatkov, njihovo analizo in po potrebi sprejetje ukrepov za zmanjševanje tveganja, razen če se oceni, da je tveganje neskladnosti zanemarljivo. Zbiranje podatkov, analiza tveganja in zmanjševanje tveganja morajo biti vzročno povezani ter odražati značilnosti poslovnih dejavnosti gospodarskega subjekta in dobavnih verig.

Gospodarski subjekti morajo določiti merila za oceno tveganja v skladu s členom 10(2), ki jih upoštevajo v zvezi z zadevnimi proizvodi, ki jih nameravajo dati na trg Unije ali izvažati z njega. Zato morajo biti merila za oceno tveganja prilagojena zadevnim proizvodom, ki jih namerava gospodarski subjekt dati na trg ali izvažati z njega.

a) *Ocena tveganja*

Zahteve glede potrebne skrbnosti iz člena 8 od gospodarskega subjekta zahtevajo, da:

- od vsakega posameznega dobavitelja zbira informacije, dokumente in podatke o zadevnih proizvodih, za katere velja uredba EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov (navedeni so v Prilogi I), v skladu s členoma 8 in 9;
- preveri in analizira navedene informacije skupaj z drugimi kontekstualnimi informacijami ter na tej podlagi izvede oceno tveganja v skladu s členom 10 in
- sprejme ukrepe za zmanjševanje tveganja v skladu s členom 11, razen če se v oceni tveganja, izvedeni v skladu s členom 10, ugotovi, da ni tveganja za neskladnost zadevnih proizvodov ali da je tveganje zgolj zanemarljivo.

Člen 9(1) določa informacije v zvezi s proizvodom, ki jih je treba oceniti in ki vključujejo informacije, specifične za proizvod in njegovo dobavno verigo. V členu 10(2) so opredeljene dodatne kontekstualne informacije, potrebne za oceno stopnje tveganja, kot je stanje gozdov v državi proizvodnje.

Če so proizvodi proizvedeni iz primarnih proizvodov, ki so pridobljeni iz več virov ali geolokacij, je treba oceniti tveganje za vsak vir ali geolokacijo.

Na podlagi zbranih podatkov je treba izvesti natančno opredeljene naloge analize tveganja in določiti kategorije tveganja ter z njimi povezane potrebne ukrepe za zmanjševanje tveganja. Stopnjo tveganja lahko ocenijo le gospodarski subjekti za vsak primer posebej, saj je odvisna od številnih dejavnikov.

Obstajajo različni načini za izvedbo ocene tveganja, vendar mora gospodarski subjekt obravnavati merila iz člena 10(2) za vsak zadevni proizvod. To bi moralo vključevati obravnavo naslednjih vprašanj in premislekov:

— **Kje je bil proizvod proizveden?**

Kakšna je dodeljena stopnja tveganja za državo proizvodnje ali njene dele v skladu s členom 29 (7)? Kakšni sta stopnja gozdnih površin in razširjenosti (stopnja) degradacije ali krčenja gozdov v državi proizvodnje ali njenih delih? Kako visoka je razširjenost (stopnja) nezakonite proizvodnje zadevnega primarnega proizvoda v državi/njenih delih?

— **Kakšna so tveganja za posamezne proizvode?**

Obstajajo precejšnje razlike v načinu proizvodnje različnih zadevnih proizvodov, navedenih v Prilogi I k uredbi EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, kar bo vplivalo na tveganje neskladnosti. Nekateri proizvodi na primer vsebujejo surovine, proizvedene na več sto ločenih geolokacijah, ali pa so v proizvodnji vključeni v znatne kemične ali fizikalne postopke.

— **Ali je dobavna veriga kompleksna?**

Za pojasnitev pojma „kompleksnost dobavne verige“ glej oddelek 5.

— **Ali obstajajo znaki, da je podjetje v dobavni verigi vključeno v prakse, povezane z nezakonnostjo, krčenjem ali degradacijo gozdov?**

Obstaja večje tveganje, da zadevni primarni ali drugi proizvodi, kupljeni od podjetja, ki je bilo povezano z nezakonitimi praksami, krčenjem ali degradacijo gozdov, ne bodo skladni. Ali so bili predloženi kakršni koli utemeljeni pomisleki v zvezi s podjetji v dobavni verigi v skladu s členom 31? Ali je katera koli družba v dobavni verigi kršila ustrezne predpise (8) in jo je država zaradi tega sankcionirala?

(7) Če ni bila določena posebna stopnja tveganja, se šteje, da države spadajo med države s standardnim tveganjem.

(8) Povezane z nezakonnostjo, krčenjem in degradacijo gozdov.

- **Ali obstajajo dodatne informacije o skladnosti podjetij v dobavni verigi z uredbo EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, ki so na voljo v okviru sistemov certificiranja ali drugih sistemov neodvisnega preverjanja?**

Za pojasnitev vloge sistemov neodvisnega preverjanja glej oddelek 10.

- **Ali so bili zadevni proizvodi proizvedeni v skladu z zadevno zakonodajo države proizvodnje?**

Zadevna zakonodaja države proizvodnje je opredeljena v členu 2(40). Za več informacij o zahtevah glede zakonitosti glej oddelek 6.

- **Ali obstajajo pomisleki v zvezi z državo proizvodnje in izvora ali deli teh držav, kot so stopnja korupcije, pojavnost ponarejanja dokumentov in podatkov, neizvrševanje zakonodaje, kršitve mednarodnega prava o človekovih pravicah, oboroženi spopadi ali obstoj sankcij, ki jih naloži Varnostni svet ZN ali Svet Evropske unije?**

Ti pomisleki lahko ogrozijo zanesljivost nekaterih dokumentov, ki dokazujejo skladnost z veljavno zakonodajo. Zato bi bilo treba upoštevati stopnjo korupcije v državi, indekse poslovnega tveganja in druge ustrezne kazalnike.

- **Ali je dobavitelj dal na voljo vse dokumente, ki dokazujejo skladnost z veljavno zakonodajo, in ali jih je mogoče takoj preveriti?**

Če so vsi ustrezni dokumenti pripravljeni in na voljo na zahtevo gospodarskih subjektov, je verjetneje, da je dobavna veriga dobro vzpostavljena in da je dobavitelj seznanjen z zahtevami uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov.

b) *Zanemarljivo tveganje*

Pojem zanemarljivega tveganja bi bilo treba razumeti v skladu s členom 2(26), kar pomeni, da na podlagi celovite ocene specifičnih in splošnih informacij za posamezne proizvode v skladu s členom 10 ter po potrebi uporabe ustreznih ukrepov za zmanjševanje tveganja v skladu s členom 11 ti primarni ali drugi proizvodi ne vzbujajo razlogov za zaskrbljenost, da niso skladni s členom 3(a) (ne povzročajo krčenja gozdov) ali (b) (proizvedeni so bili zakonito, v skladu z veljavno zakonodajo v državi proizvodnje).

Seznam meril za oceno tveganja iz člena 10(2) ni izčrpen; gospodarski subjekti se lahko odločijo za uporabo dodatnih meril, če bi ta pomagala ugotoviti verjetnost, da je bil zadevni primarni ali drug proizvod proizveden nezakonito ali da je povzročil krčenje gozdov, ali če bi to pomagalo dokazati zakonito proizvodnjo ali proizvodnjo, ki ne povzroča krčenja gozdov.

V skladu s členom 13 gospodarskim subjektom, ki so MSP in ki niso MSP ter ki nabavljajo iz držav z nizkim tveganjem, ni treba izpolnjevati obveznosti iz členov 10 in 11, da bi dosegli zanemarljivo tveganje, po tem ko so se prepričali, da so bili vsi zadevni primarni in drugi proizvodi, ki jih dajejo na trg ali izvažajo, proizvedeni v državah, ki so bile v skladu s členom 29^(*) razvrščene med države z nizkim tveganjem, ali delih teh držav. Vendar se koraki, opisani v členih 10 in 11, uporabljajo, če gospodarski subjekt, ki nabavlja proizvode iz države z nizkim tveganjem, pridobi kakršne koli informacije, ali se z njimi seznanijo, ki bi kazale na tveganje neskladnosti ali izogibanja (glej člen 13(2)).

Za gospodarske subjekte, ki niso MSP, in so nižje v dobavni verigi, se lahko uporablja tudi poenostavitev iz člena 4(9), kar pomeni, da morajo gospodarski subjekti, ki niso MSP, v tem primeru zgolj preveriti, ali je bila potrebna skrbnost ustrezno izvedena višje v verigi. Preverjanje, ali je bila potrebna skrbnost ustrezno izvedena, ne pomeni nujno, da je treba sistematično preveriti vsako posamezno izjavo o potrebni skrbnosti, predloženo višje v verigi. Gospodarski subjekt nižje v verigi, ki ni MSP, bi lahko na primer preveril, ali imajo gospodarski subjekti višje v verigi vzpostavljen delujoč in posodobljen sistem potrebne skrbnosti, vključno z ustreznimi in sorazmernimi politikami, kontrolami in postopki za zmanjševanje in učinkovito obvladovanje tveganj neskladnosti zadevnih proizvodov, da se zagotovi ustrezno in redno izvajanje potrebne skrbnosti.

^(*) V skladu s členom 29(2) bo Komisija z izvedbenimi akti predstavila seznam držav ali njihovih delov, ki predstavljajo nizko ali visoko tveganje.

Če se z oceno in zmanjševanjem tveganja ugotovi, da katero koli merilo tveganja razkrije nezanemarljivo raven tveganja, bi bilo treba šteti, da proizvod predstavlja nezanemarljivo tveganje, zato ga gospodarski subjekt ne sme dati na trg Unije ali ga izvažati z njega.

c) *Vloga trgovcev, ki so MSP, in trgovcev, ki niso MSP*

Trgovci so v skladu s členom 2(17) osebe v dobavni verigi, ki niso gospodarski subjekti, in ki v okviru gospodarske dejavnosti omogočajo dostopnost zadevnih proizvodov na trgu.

Ali za trgovca veljajo obveznosti potrebne skrbnosti, je odvisno od tega, ali je trgovec MSP ali ne, kar se določi v skladu z merili iz člena 3 Direktive 2013/34/EU Evropskega parlamenta in Sveta, glej člen 2(30) uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov.

Če trgovec ni MSP, se v skladu s členom 5(1) uporabljajo obveznosti in določbe za gospodarske subjekte, ki niso MSP, kar pomeni, da mora trgovec, ki ni MSP, preveriti, ali je bila potrebna skrbnost izvedena višje v verigi (glej prejšnje podpoglavje).

Za trgovce, ki so MSP, so veljavne obveznosti določene v členu 5(2) do (6) Uredbe. Trgovci, ki so MSP, omogočijo dostopnost zadevnih proizvodov na trgu le, če imajo informacije, zahtevane v skladu s členom 5(3), predvsem o identiteti svojih dobaviteljev in njihovih poslovnih strank ter referenčne številke izjav o potrebni skrbnosti, povezanih s proizvodi. Trgovcem, ki so MSP, ni treba ravnati s potrebno skrbnostjo in jim preverjati, ali je bila potrebna skrbnost izvedena višje v verigi. Njihova obveznost je ohraniti sledljivost zadevnih proizvodov, kar pomeni, da morajo zbirati in hraniti informacije ter jih na zahtevo dati na voljo pristojnim organom, da dokažejo skladnost.

d) *Medsebojni vpliv z direktivo o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti*

Direktiva (EU) 2024/1760 o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti⁽¹⁰⁾ določa splošni horizontalni okvir za skrbni pregled v zvezi s trajnostnostjo za zelo velika podjetja v EU in zunaj nje. Uredba EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, določa sektorski okvir za krčenje gozdov v zvezi z določenimi vidiki potrebne skrbnosti za določene proizvode. Direktiva o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti in uredba EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, imata različni področji uporabe, vendar se dopolnjujeta, zato bi ju bilo treba uporabljati usklajeno, da se zagotovi učinkovita potrebna skrbnost. Kadar so posebna pravila o potrebni skrbnosti v skladu z uredbo EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, v nasprotju s splošnimi pravili direktive o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti, določbe uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, ki so *lex specialis*, v okviru navzkrižja prevladajo nad splošnimi pravili iz direktive o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti (*lex generalis*), če določajo obsežnejše ali bolj specifične obveznosti, s katerimi se uresničujejo isti cilji. To pravilo je določeno v členu 1(3) direktive o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti in sledi načelom prava EU, ki v takih primerih dajejo prednost *lex specialis* pred *lex generalis*.

5. POJASNITEV „KOMPLEKSNOŠTI DOBAVNE VERIGE“

Zadevna zakonodaja: uredba EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov – člen 8 – Potrebna skrbnost; člen 9 – Zahteve glede informacij; člen 10 – Ocena tveganja; člen 11 – Zmanjševanje tveganja

„Kompleksnost zadevne dobavne verige“ je izrecno navedena kot merilo za oceno tveganja v členu 10(2)(i) uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, in je zato pomembna za del ocene tveganja in zmanjševanja tveganja v okviru postopka potrebne skrbnosti. Je eno od več meril za oceno tveganja in zmanjševanje tveganja v okviru izvajanja potrebne skrbnosti iz členov 10 in 11.

Utemeljitev, na kateri temelji to merilo, je, da je sledenje zadevnim proizvodom vse do države proizvodnje in zemljišč, na katerih so bili zadevni primarni proizvodi proizvedeni, lahko težje, če je dobavna veriga kompleksna, kar je dejavnik, ki je povezan z večjim tveganjem neskladnosti. Nedoslednost relevantnih informacij in podatkov ter težave pri pridobivanju potrebnih informacij na kateri koli točki dobavne verige lahko povečajo tveganje vstopa neskladnih primarnih ali drugih proizvodov v dobavno verigo. Glavni premislek zadeva mero, do katere je mogoče slediti zadevnim primarnim proizvodom, najdene v zadevnem proizvodu, vse do zemljišč, na katerih so bili proizvedeni.

⁽¹⁰⁾ Direktiva (EU) 2024/1760 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o skrbnem pregledu v podjetjih glede trajnostnosti in spremembi Direktive (EU) 2019/1937 in Uredbe (EU) 2023/2859 (UL L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>).

Tveganje neskladnosti se bo povečalo, če bo zaradi kompleksnosti dobavne verige težko opredeliti informacije, ki se zahtevajo v skladu s členom 9(1) in členom 10(2) uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. Obstoje neopredeljenih korakov v dobavni verigi ali katera koli druga ugotovitev, ki kaže na neskladnost, lahko privede do sklepa, da tveganje ni zanemarljivo.

Kompleksnost dobavne verige se povečuje s številom predelovalcev in posrednikov med zemljišči v državi proizvodnje in gospodarskim subjektom ali trgovcem. Kompleksnost se lahko poveča tudi, kadar se za proizvodnjo novega zadevnega proizvoda uporablja več kot en zadevni proizvod ali če zadevni primarni proizvodi izvirajo iz več držav proizvodnje. Po drugi strani bo izvajanje potrebne skrbnosti v kratkih dobavnih verigah verjetno enostavnejše, kratka dobavna veriga pa je lahko, zlasti v primeru poenostavljene potrebne skrbnosti iz člena 13, eden od dejavnikov, ki pomagajo dokazati, da obstaja zanemarljivo tveganje izogibanja Uredbi.

Za oceno kompleksnosti dobavne verige lahko gospodarski subjekti in trgovci uporabijo naslednji (neizčrpen) seznam vprašanj za zadevne proizvode, ki bodo dani na trg Unije, jim bo na njem omogočena dostopnost ali bodo s trga izvoženi:

- Ali je bilo v dobavni verigi več predelovalcev in/ali korakov, preden je bil določen zadevni proizvod dan na trg Unije, mu je bila omogočena dostopnost na njem ali je bil izvožen s trga Unije?
- Ali zadevni proizvod vsebuje zadevne primarne proizvode, pridobljene z več zemljišč in/ali držav proizvodnje?
- Ali je zadevni proizvod zelo predelan proizvod (ki lahko sam vsebuje več drugih zadevnih proizvodov)?
- Za les,
  - ali zadevni proizvod sestoji iz več kot ene drevesne vrste?
  - ali se je z lesom in/ali lesnimi proizvodi trgovalo v več kot eni državi?
  - ali so bili kateri koli zadevni predelani proizvodi predelani ali proizvedeni v tretjih državah, preden so bili dani na trg Unije, jim je bila omogočena dostopnost na njem ali so bili izvoženi s trga Unije?

6. ZAKONITOST

Zadevna zakonodaja: *uredba EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov – člen 2(40) – Opredelitev pojmov in člen 3(b) – Prepoved*

V skladu s členom 3 uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, se zadevni primarni in drugi proizvodi dajo na trg ali se omogoči njihova dostopnost na trgu ali se izvozijo le, če so izpolnjeni **vsi** naslednji pogoji:

- a) ne povzročajo krčenja gozdov;
- b) **proizvedeni so bili v skladu z zadevno zakonodajo države proizvodnje** ter
- c) so zajeti v izjavi o potrebni skrbnosti.

Zadevni proizvodi morajo **ločeno in posamično izpolnjevati vsa tri merila**; v nasprotnem primeru se gospodarski subjekti in trgovci, ki niso MSP, vzdržijo dajanja na trg, omogočanja dostopnosti na trgu ali izvoza zadevnih proizvodov.

- a) *Zadevna zakonodaja države proizvodnje*

Podlaga za določitev, ali je bil zadevni primarni ali drug zadevni proizvod proizveden v skladu z zadevno zakonodajo države proizvodnje, je zakonodaja države, v kateri je bil primarni proizvod ali, če gre za proizvod, primarni proizvod, ki ga zadevni proizvod vsebuje, gojen, spravljen, pridobljen ali vzrejen na zadevnih zemljiščih ali v obratih, če gre za govedo.

V uredbi EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, je uporabljen prožen pristop, saj so našeta številna pravna področja, ne da bi bili navedeni posamezni predpisi, ker se ti med državami razlikujejo in se lahko spremenijo. Vendar so v skladu s členom 2(40) uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, zadevna zakonodaja samo predpisi, ki se uporabljajo **v zvezi s pravnim statusom območja proizvodnje**. To pomeni, da na splošno ustreznosti predpisov za zahtevo glede zakonitosti iz člena 3(b) uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, ne določa dejstvo, da se lahko na splošno uporabljajo med proizvodnim procesom primarnih proizvodov ali se uporabljajo za dobavne verige zadevnih proizvodov in zadevnih primarnih proizvodov, ampak dejstvo, da ti predpisi konkretno učinkujejo ali vplivajo na pravni status območja, na katerem so bili primarni proizvodi proizvedeni.

Poleg tega je treba člen 2(40) uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, brati ob upoštevanju ciljev te uredbe, kot so določeni v členu 1(1)(a) in (b), kar pomeni, da je zakonodaja relevantna tudi, če se njeno vsebino lahko poveže z zaustavitvijo krčenja in degradacije gozdov v okviru zaveze Unije, da bo obravnavala podnebne spremembe in izgubo biotske raznovrstnosti.

Ta zadevna zakonodaja je podrobneje opredeljena v točkah (a) do (h) člena 2(40). Naslednji seznam zgolj za ponazoritev vsebuje nekaj konkretnih primerov, ki jih ni mogoče šteti za izčrpane:

- *pravice do uporabe zemljišč*, vključno s predpisi o sečnji in pridelavi na zemljišču ali o upravljanju zemljišč; kot so:
  - zakonodaja o prenosu zemljišč, zlasti za kmetijska zemljišča ali gozdove,
  - zakonodaja o poslih v zvezi z zakupom zemljišča.
- *Varstvo okolja*. Povezava s ciljem zaustavitve krčenja in degradacije gozdov, zmanjšanja emisij toplogrednih plinov ali zaščite biotske raznovrstnosti obstaja na primer v:
  - zakonodaji o zaščitnih območjih,
  - zakonodaji o varstvu in obnovi narave,
  - zakonodaji o zaščiti in ohranjanju prostoživečih vrst in biotske raznovrstnosti,
  - zakonodaji o ogroženih vrstah,
  - zakonodaji o razvoju zemljišč.
- *Pravila, povezana z gozdovi, vključno z gospodarjenjem z gozdovi in ohranjanjem biotske raznovrstnosti, kadar so neposredno povezana s sečnjo lesa*, kot so:
  - zakonodaja o varstvu in ohranjanju gozdov ter trajnostnem gospodarjenju z gozdovi,
  - zakonodaja proti krčenju gozdov,
  - pravice za zakonito pridobivanje lesa v okviru uradno razglašanih območij,
- *Pravice tretjih oseb*, vključno s pravicami do uporabe in zemljiške posesti, na katere vpliva proizvodnja zadevnih primarnih in drugih proizvodov, ter tradicionalnimi pravicami domorodnih ljudstev in lokalnih skupnosti do rabe zemljišč; to lahko vključuje npr. pravice do zemljiškega dolga ali pravice užitka.
- *Pravice delavcev in človekove pravice, zaščitene po mednarodnem pravu*, ki se uporabljajo bodisi za ljudi, prisotne na območju proizvodnje zadevnih primarnih proizvodov v obsegu, ki je relevanten za uredbo EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, ob upoštevanju njenih ciljev, bodisi za osebe s pravicami na območju proizvodnje zadevnih primarnih ali drugih proizvodov, vključno s pravicami domorodnih ljudstev in lokalnih skupnosti, če se uporabljajo ali odražajo v zadevni nacionalni zakonodaji; na primer pravice do zemlje, ozemelj in virov, lastninske pravice, pravice v zvezi s pogodbami, sporazumi in drugimi konstruktivnimi ureditvami med domorodnimi ljudstvi in državami.
- *Načela prostovoljnega soglasja po predhodnem obveščanju, tudi kot je določeno v Deklaraciji ZN o pravicah domorodnih ljudstev*. Nadaljnje smernice v zvezi z uporabo načela prostovoljnega soglasja po predhodnem obveščanju je na primer mogoče najti pri Uradu visokega komisarja ZN za človekove pravice, kjer je navedeno, da si morajo države zadati soglasje kot cilj posvetovanja pred sprejemom katerega koli od naslednjih ukrepov:
  - izvajanje projektov, ki vplivajo na pravice domorodnih ljudstev do zemljišč, ozemlja in virov, vključno z rudarjenjem in drugo uporabo ali izkoriščanjem virov,

- premestitev domorodnih ljudstev z njihovih zemljišč ali ozemelj,
- vračilo ali druga ustrezna pravna sredstva, če so bila zemljišča zasežena, odvzeta, zasedena ali poškodovana brez prostovoljnega soglasja po predhodnem obveščanju domorodnih ljudstev, ki so jih imela v posesti.
- *Davčni, protikorupcijski, trgovinski in carinski predpisi.*
- Veljavni predpisi v zvezi z ustreznimi dobavnimi verigami, ki vstopajo na trg Unije ali ga zapustijo, če imajo posebno povezavo s cilji Uredbe ali, v primeru trgovinskih in carinskih predpisov, če se izrecno nanašajo na ustrezne sektorje kmetijske proizvodnje ali proizvodnje lesa.

b) *Potrebna skrbnost v zvezi z zakonitostjo*

Gospodarski subjekti morajo biti seznanjeni z zakonodajo v vsaki državi, iz katere nabavljajo proizvode, kar zadeva pravni status območja proizvodnje. Zadevna zakonodaja lahko med drugim vključuje:

- nacionalne in regionalne predpise, vključno z zadevno sekundarno zakonodajo,
- mednarodno pravo, vključno z več- in dvostranskimi pogodbami in sporazumi, kot se uporabljajo v nacionalnem pravu, z njihovo kodifikacijo oziroma izvajanjem.

V skladu s členom 9(1)(h) uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, je treba informacije, vključno z dokumenti in podatki, ki dokazujejo skladnost z veljavno zakonodajo v državi proizvodnje, zbirati v okviru obveznosti potrebne skrbnosti. To vključuje informacije v zvezi s katero koli ureditvijo, ki podeljuje pravico do uporabe zadevnega območja za namene proizvodnje zadevnega primarnega proizvoda. Ali je potrebna zemljiška pravica ali druga dokumentacija v zvezi z ureditvijo, je odvisno od nacionalne zakonodaje; če se v skladu z nacionalno zakonodajo za proizvodnjo in trženje kmetijskih proizvodov ne zahteva posedovanje zemljiške pravice, se ta v skladu z uredbo EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, ne zahteva.

Obveznost zbiranja dokumentov ali drugih informacij je odvisna od različnih regulativnih ureditev držav, saj vse ne zahtevajo izdaje posebne dokumentacije. Zato bi bilo treba obveznost razumeti tako, da po potrebi vključuje:

- uradne dokumente, ki jih izdajo organi držav, kot so npr. upravna dovoljenja;
- dokumente, iz katerih so razvidne pogodbene obveznosti, vključno s pogodbami in sporazumi z domorodnimi ljudstvi ali lokalnimi skupnostmi;
- dodatne informacije, izdane v okviru javnega in zasebnega certificiranja ali drugih shem neodvisnega preverjanja;
- sodne odločbe;
- presoje vplivov, načrte upravljanja, poročila o okoljski presoji.

Koristni so lahko tudi naslednji dodatni dokumenti:

- dokumenti o politikah in kodeksih ravnanja podjetij,
- sporazumi o družbeni odgovornosti med zasebnimi akterji in imetniki pravic tretjih strani,
- posebna poročila o zahtevkih za zemljiško posest in pravice ter sporih.

Informacije, vključno z dokumenti in podatki, se lahko zbirajo v tiskani ali elektronski obliki.

Upoštevat je treba, da je treba informacije, vključno z dokumenti in podatki, zbirati v skladu s členom 9(1)(h) uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, tudi za namene ocene tveganja (člen 10 zadevne uredbe), česar ne bi smeli obravnavati kot neodvisno zahtevo, razen če proizvod v celoti izvira iz držav z nizkim tveganjem ali njihovih delov. V primeru nabavljanja v celoti iz držav z nizkim tveganjem ali njihovih delov ⁽¹¹⁾ morajo gospodarski subjekti, ki so MSP, in gospodarski subjekti, ki niso MSP, v skladu s členom 13 uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, izvesti le naslednje korake, ki opisujejo oceno tveganja, če gospodarski subjekti pridobijo informacije, ki kažejo na tveganje neskladnosti ali izogibanja, ali se z njimi seznanijo.

⁽¹¹⁾ V skladu s členom 29(2) bo Komisija z izvedbenimi akti predstavila seznam držav ali njihovih delov, ki predstavljajo nizko ali visoko tveganje.

V skladu s členom 10(1) uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, je treba zbrane informacije oceniti kot celoto, da se zagotovita sledljivost in skladnost v celotni dobavni verigi. Vse informacije je treba analizirati in preveriti, kar pomeni, da morajo biti gospodarski subjekti sposobni oceniti vsebino in zanesljivost zbranih dokumentov ter razumeti povezave med različnimi informacijami v različnih dokumentih. Običajno bi moral gospodarski subjekt v okviru ocene preveriti:

- ali so različni dokumenti skladni med seboj in z drugimi razpoložljivimi informacijami,
- kaj točno dokazuje vsak dokument,
- na katerem sistemu (npr. nadzor s strani organov, neodvisna revizija itd.) temelji dokument,
- zanesljivost in veljavnost vsakega dokumenta, kar pomeni verjetnost, da bo ponarejen ali izdan nezakonito.

Gospodarski subjekti bi morali sprejeti razumne ukrepe, da se prepričajo, da so taki dokumenti pristni, odvisno od njihove ocene splošnega stanja v državi proizvodnje. V zvezi s tem bi moral gospodarski subjekt upoštevati tudi tveganje korupcije (npr. podkupovanje, nedovoljeno dogovarjanje ali goljufije). Različni viri zagotavljajo splošno dostopne informacije o stopnji korupcije v državi ali nacionalni regiji, na primer indeks zaznave korupcije organizacije Transparency International ali drugi podobni priznani mednarodni indeksi ali ustrezne informacije ⁽¹²⁾.

V primerih, ko se stopnja korupcije šteje za visoko, to lahko pomeni, da dokumentov ni mogoče šteti za zanesljive, zato se lahko zahteva dodatno preverjanje. V takih primerih je pri preverjanju dokumentov potrebna posebna previdnost, saj lahko obstaja razlog za dvom o njihovi verodostojnosti.

Poleg uporabe priznanih mednarodnih indeksov bi lahko gospodarski subjekti preverili sezname pogojev in ranljivosti, vključno s predhodnimi dokazi o koruptivnem ravnanju, ki kažejo na višje tveganje – in bi zato zahtevali višjo raven nadzora. Primeri takih dodatnih dokazov lahko vključujejo sheme neodvisnega preverjanja (glej oddelek 10 teh smernic), neodvisne ali samoizvedene revizije ali uporabo tehnologij/forenzičnih metod za sledenje zadevnim proizvodom, ki lahko pomagajo razkriti znake korupcije ali nezakonitosti.

Gospodarski subjekti in trgovci, ki niso MSP in so nižje v verigi, morajo **preveriti**, ali je gospodarski subjekt, ki je višje v verigi, ravnal s potrebno skrbnostjo, vključno z zakonitostjo, glej člen 4(9) uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. Gospodarski subjekti in trgovci, ki so nižje v verigi, bi morali pri zbiranju informacij, dokumentacije in podatkov v ta namen spoštovati veljavna pravila o varstvu podatkov in pravila o konkurenci.

7. PROIZVODI, VKLJUČENI V PODROČJE UPORABE

a) Pojasnilo – Embalaža in embalažni materiali

Zadevna zakonodaja: Uredba EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov – člen 2 – Opredelitve pojmov; Priloga I k uredbi EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov

Priloga I k uredbi EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, določa seznam zadevnih primarnih in drugih proizvodov, kot so razvrščeni v kombinirani nomenklaturi iz Priloge I k Uredbi Sveta (EGS) št. 2658/87 ⁽¹³⁾.

Oznaka HS 4819 zajema: „Škatle, zaboji, kasete, vreče in drugi izdelki za pakiranje, iz papirja, kartona, celulozne vate ali koprne iz celuloznih vlaken; kartonažni izdelki, iz papirja ali kartona, ki se uporabljajo v pisarnah, trgovinah ali podobno“.

- Če se kateri koli od zgoraj navedenih izdelkov da na trg ali izvozi kot samostojni proizvod in ne kot pakiranje za drug izdelek, je zajet v Uredbi, zato se uporabljajo obveznosti iz uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov.

⁽¹²⁾ Za uporabo takih indeksov glej tudi poglavje 4 Obvestila Komisije z dne 12. februarja 2016, C(2016) 755 final (Smernice za uredbo EU o lesu).

⁽¹³⁾ Uredba Sveta (EGS) št. 2658/87 z dne 23. julija 1987 o tarifni in statistični nomenklaturi ter skupni carinski tarifi (UL L 256, 7.9.1987, str. 1).

- Če se material za pakiranje, ki je uvrščen pod oznako HS 4819, uporablja, da bi „podprl, zaščitil ali nosil“ drug proizvod, ga Uredba *ne* zajema.

Oznaka HS 4415 zajema: „zaboji za pakiranje, škatle, gajbe, sodi in podobna embalaža za pakiranje, iz lesa; koluti (tulci) za kable iz lesa; palete, zabojaste palete in druge nakladalne plošče iz lesa; paletne prirobnice iz lesa“.

- Če se kateri koli od zgoraj navedenih izdelkov da na trg ali izvozi kot samostojni proizvod, je zajet v Uredbi, zato se uporabljajo obveznosti iz uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov.
- Proizvodov pod 4415, ki se uporabljajo izključno kot material za pakiranje za podporo, zaščito ali nošenje drugega proizvoda, danega na trg, uredba EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, *ne* zajema.

Znotraj teh kategorij obstaja nadaljnja razlika med pakiranjem, za katerega se šteje, da daje proizvodu „bistveni značaj“, in pakiranjem, ki je oblikovano in prilagojeno določenemu proizvodu, vendar ni sestavni del samega proizvoda. Splošno pravilo št. 5 o razlagi kombinirane nomenklature ⁽¹⁴⁾ pojasnjuje te razlike, primeri pa so predstavljeni v nadaljevanju. Vendar bodo ta dodatna razlikovanja verjetno pomembna le za majhen delež blaga, za katerega velja Uredba.

Če povzamemo, Uredba velja za naslednje:

- material za pakiranje, ki je dan na trg kot samostojni proizvod;
- posode, ki dajejo proizvodu njegov bistveni značaj: npr. okrasne darilne škatle.

Uredba *ne* velja za naslednje:

- material za pakiranje, ki v notranosti vsebuje blago in se uporablja izključno za podporo, zaščito ali nošenje drugega proizvoda;
- priročniki za uporabo, ki spremljajo pošiljke, razen če so dani na trg samostojno.

b) Pojasnilo – Odpadki in predelani proizvodi

Zadevna zakonodaja: Uredba EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov – uvodna izjava (40); Priloga I k uredbi EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov; Direktiva 2008/98/ES – člen 3(1)

Gospodarski subjekti in trgovci v okviru svojih gospodarskih dejavnosti ravnajo s proizvodi, ki so zaključili svoj življenjski cikel in bi bili sicer odstranjeni kot odpadki. Odpadek pomeni vsako snov ali predmet, ki ga imetnik zavrže ali namerava ali mora zavreči (člen 3(1) Direktive 2008/98/ES). Taki proizvodi so izključeni s področja uporabe uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. To pomeni, da so taki gospodarski subjekti in trgovci v teh primerih izvzeti iz obveznosti iz uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov.

To izvzetje se uporablja za blago, ki je bilo v celoti proizvedeno iz materiala, ki je zaključil svoj življenjski cikel in bi bil sicer zavrnjen kot odpadek (npr. les, pridobljen iz razgrajenih zgradb, ali blago, izdelano iz olupkov kavnihih češenj).

Ta izjema **ne velja** za:

- stranske proizvode proizvodnega procesa, ki vključujejo material, ki ni odpadek v smislu snovi ali predmeta, ki bi ga imetnik zavrzel ali bi ga nameraval ali moral zavreči;
- odpadne proizvode, ki spadajo na področje uporabe Priloge I k uredbi EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov (npr. proizvodi pod oznako HS 1802: kakavove lupine, luščine, kožice in drugi odpadki kakava).

Vprašanje št. 1: Ali Uredba velja za lesne sekance in žagovino, ki se proizvajajo kot stranski proizvodi pri žaganju?

Da, ti spadajo na področje uporabe pod oznako HS 4401, za katero velja uredba EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. Razlog je v tem, da se lesni sekanci in žagovina lahko uporabljajo kot les za gorivo in zato niso zaključili svojega življenjskega cikla. Izjema bi bili lesni sekanci/žagovina, ki se uporabljajo izključno kot material za pakiranje za podporo, zaščito ali nošenje drugega proizvoda.

⁽¹⁴⁾ Pojasnjevalne opombe kombinirane nomenklature Evropske unije (UL C 119, 29.3.2019, str. 1).

Vprašanje št. 2: Ali Uredba velja za pohištvo, izdelano iz lesa, pridobljenega po rušenju hiše?

Ne, če so ti proizvodi v celoti izdelani iz predelanega materiala, ki je zaključil svoj življenjski cikel in bi bil sicer zavržen kot odpadek, zanje Uredba ne velja. Če pa proizvodi vsebujejo kakršno koli količino nerekiciranega materiala, bi zanj Uredba veljala.

Vprašanje št. 3: Ali Uredba velja za tiskane in nepotiskane proizvode iz papirja, izdelane iz recikliranega papirja?

Ne, če so proizvodi v celoti izdelani iz recikliranega materiala, zanje uredba EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, ne velja. Če pa proizvodi vsebujejo kakršno koli količino nerekicirane celuloze, bi zanj Uredba veljala.

Vprašanje št. 4: Ali Uredba velja za kurilne pelete, izdelane iz praznih grozdov palmovih sadežev ali lupin palmovih jedrc, stranskih proizvodov pri predelavi oljne palme?

Da. Prazni grozdi palmovih sadežev in lupine palmovih jedrc, tudi v obliki peletov, so trdni stranski proizvodi pri ekstrakciji palmovega olja in so zajeti pod oznako HS 2306 60 v Prilogi I k uredbi EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov.

Vprašanje št. 5: Ali Uredba velja za proizvode iz recikliranega usnja goveda?

Ne, če je usnje v proizvodu v celoti reciklirano, zanj uredba EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, ne velja. Če pa proizvodi vsebujejo kakršno koli količino nerekiciranega usnja, bi Uredba veljala zanj.

Vprašanje št. 6: Ali Uredba velja za uporabljene kavne usedline za uporabo v izdelkih za osebno higieno ali gnojilih?

Ne, če so usedline na primer odpadki iz kavarne in bi bili sicer zavrženi.

Vprašanje št. 7: Ali so zadevni proizvodi zajeti v uredbi EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, če so proizvedeni iz nezadevnih primarnih proizvodov?

Uredba se ne uporablja za proizvode, ki so izdelani iz nezadevnih primarnih proizvodov, tudi če ti proizvodi spadajo v isto kombinirano nomenklaturu kot zadevni proizvodi iz zadevnih primarnih proizvodov. Uredba se uporablja samo za zadevne proizvode, izdelane iz zadevnih primarnih proizvodov.

To velja na primer za:

- i. palmovo olje iz *Elaeis guineensis* spada na področje uporabe uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, ne pa tudi olje babassu iz *Attalea speciosa*,
- ii. guma iz *Hevea brasiliensis* spada na področje uporabe, medtem ko pa balata, gutaperča, gvajak, čikl in podobne naravne gume, proizvedene z drugimi vrstami, ne spadajo na področje uporabe uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, kot tudi ne proizvodi iz sintetičnega kavčuka,
- iii. lesni proizvodi spadajo na področje uporabe uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, ne pa tudi proizvodi iz rotanga.

8. REDNO VZDRŽEVANJE SISTEMA POTREBNE SKRBNOSTI

Zadevna zakonodaja: Uredba EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov – člen 12 – Vzpostavitev in vzdrževanje sistemov potrebne skrbnosti, poročanje in vodenje evidenc

Gospodarski subjekti morajo za ravnanje s potrebno skrbnostjo v skladu s členom 8 vzpostaviti in posodabljeni okvir za dokumentiranje, analiziranje, preverjanje in poročanje o postopkih in ukrepih (v nadaljnjem besedilu: sistem potrebne skrbnosti). Cilj potrebne skrbnosti v skladu z uredbo EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, je doseči zahtevane rezultate z evidentiranjem doslednih postopkov v poslovanju podjetij. Pomembno je, da gospodarski subjekt v skladu s členom 12(2) vsaj enkrat letno pregleda svoj sistem potrebne skrbnosti, da zagotovi, da odgovorni upoštevajo postopke, ki se uporabljajo zanje, da so vzpostavljeni postopki učinkoviti in da se doseže zahtevani rezultat. Gospodarski subjekti bi morali sistem potrebne skrbnosti tudi posodobiti, če se med pregledom ali na kateri koli drugi točki seznanijo z novimi dogodki, ki bi lahko vplivali na cilje sistema potrebne skrbnosti, kot sta učinkovitost in celovitost korakov ali postopkov v sistemu. Vsakršne posodobitve sistema potrebne skrbnosti je treba evidentirati, evidence pa hraniti pet let.

Pregled lahko opravi oseba iz organizacije gospodarskega subjekta (ki bi morala biti neodvisna od tistih, ki izvajajo postopke) ali zunanji organ. V pregledu bi bilo treba ugotoviti morebitne šibke točke in pomanjkljivosti, vodstvo gospodarskega subjekta pa bi moralo določiti roke za njihovo obravnavo.

V primeru, da se sistem potrebne skrbnosti nanaša na posamezen zadevni proizvod, bi bilo treba pri pregledu na primer preveriti, ali obstajajo dokumentirani postopki:

- za zbiranje in evidentiranje informacij, podatkov in dokumentov, potrebnih za dokazovanje skladnosti;
- za oceno tveganja zadevnega proizvoda ali katerega koli sestavnega dela zadevnega proizvoda, ki vsebuje zadevne proizvode ali zadevne primarne proizvode, ki povzročajo krčenje gozdov ali niso bili proizvedeni v skladu z zadevno zakonodajo države proizvodnje;
- ki opisujejo predlagane ukrepe, ki jih je treba sprejeti v skladu s stopnjo tveganja.

Pri pregledu bi bilo treba tudi preveriti, ali tisti, ki so odgovorni za izvedbo vsakega koraka v postopkih, razumejo in izvajajo vsak korak ter ali obstajajo ustrezne kontrole, ki zagotavljajo, da so postopki v praksi učinkoviti (tj. da odkrijejo zadevne proizvode, ki predstavljajo nezanemarljivo tveganje neskladnosti in jih posledično izključijo). Dobra praksa kaže, da je za evidentiranje pregleda treba korake in rezultate pregleda dokumentirati.

9. SESTAVLJENI PROIZVODI

Zadevna zakonodaja: Uredba EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov – člen 4 – Obveznosti gospodarskih subjektov; člen 9 – Zahteve glede informacij; člen 33 – Informacijski sistem

Gospodarski subjekti in trgovci lahko ravnajo z zadevnimi proizvodi, kot so navedeni v Prilogi I k uredbi EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, in ki vsebujejo ali so delno izdelani iz drugih zadevnih proizvodov ali zadevnih primarnih proizvodov. V praksi se ti včasih imenujejo „sestavljene proizvodi“, čeprav to ni pravni izraz, ki se uporablja v uredbi EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov.

Uredba EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, določa pravila za zagotovitev, da se zadevni primarni in zadevni proizvodi, ki jih vsebujejo zadevni proizvodi ali iz katerih so slednji proizvedeni, ustrezno ugotovijo med postopkom potrebne skrbnosti gospodarskega subjekta v skladu s členom 8. To je potrebno za zagotovitev, da so vsi zadevni proizvodi skladni z Uredbo.

Gospodarski subjekti morajo zahteve glede informacij iz člena 9 izpolniti v okviru svoje potrebne skrbnosti za zadevne proizvode, ki jih dajejo na trg ali izvažajo z njega. Upoštevati je treba, da se člen 9 uporablja tudi za trgovce, ki niso MSP in bodo svojim zadevnim proizvodom „omogočili dostopnost na trgu“. V nekaterih primerih je lahko težavno opredeliti vrste, poreklo in geolokacije zadevnih primarnih proizvodov, ki jih vsebujejo zadevni proizvodi, zlasti za rekonstituirane proizvode, kot so papir, vlaknene plošče in iverne plošče, ali za visoko predelane proizvode, kot so živila, ki vsebujejo kakav, vendar so te informacije potrebne za dajanje proizvodov na trg ali izvoz. Za več informacij glej Prilogo II k tem smernicam.

Če zadevni proizvodi vsebujejo druge zadevne proizvode ali so iz njih proizvedeni (kot so naštetih v Prilogi I k uredbi EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov), za katere se ni izvedla potrebna skrbnost, mora poleg tega gospodarski subjekt pri dajanju na trg Unije ali izvozu zadevnih proizvodov izvesti potrebno skrbnost v zvezi s temi deli zadevnega proizvoda. To velja tako za gospodarske subjekte, ki so MSP, kot tudi za gospodarske subjekte, ki niso MSP (člen 4(8) in (9)).

a) Zahteve glede informacij

Gospodarski subjekti morajo v okviru potrebne skrbnosti v skladu s členom 8 pri opisu svojih zadevnih proizvodov v skladu z zahtevami glede informacij iz člena 9 vključiti seznam zadevnih primarnih proizvodov ali drugih zadevnih proizvodov, ki jih vsebujejo ali se uporabljajo za proizvodnjo navedenih proizvodov.

To pomeni, da morajo gospodarski subjekti zbirati informacije o prisotnosti zadevnih primarnih proizvodov v zadevnih proizvodih, ki jih dajejo na trg ali izvažajo. Te informacije vključujejo geolokacijo zadevnih primarnih proizvodov, ki jih vsebujejo zadevni proizvodi ali se uporabljajo za njihovo proizvodnjo, skupaj z dodatnimi informacijami iz člena 9(1). V skladu s členom 9 gospodarski subjekti za izpolnitev zahtev glede informacij o geolokaciji za svoje zadevne proizvode vključijo:

- geolokacijo vseh zemljišč, na katerih so bili proizvedeni zadevni primarni proizvodi, ki jih zadevni proizvodi vsebujejo ali so bili iz njih proizvedeni, *in*
- datum ali časovni razpon proizvodnje.

Kadar zadevni proizvod vsebuje zadevne primarne proizvode, proizvedene na različnih zemljiščih, ali je bil iz njih proizveden, je treba navesti geolokacijo vseh različnih zemljišč. Za zadevne proizvode, ki vsebujejo govedo ali so bili proizvedeni iz njega, se zahteva glede geolokacije v skladu s členom 2(29) nanaša na vse prostore ali objekte, povezane z vzrejo goveda, kar zajema kraj rojstva, kmetije, na katerih je bilo rejeno – v primeru reje na prostem, vsako okolje ali kraj, kjer je začasno ali stalno nastanjena živina – do zakola.

Če pride do krčenja ali degradacije gozdov na katerem koli zemljišču, ki je opredeljeno za katerega koli od zadevnih proizvodov v zadevnem proizvodu, ki je „sestavljene proizvod“, tega proizvoda ni mogoče dati na trg, omogočiti njegove dostopnosti na trgu ali izvoziti (člen 9(1)(d)).

Poleg tega člen 9 zahteva splošno ime in polno znanstveno ime vseh vrst za zadevne proizvode, ki vsebujejo les ali so bili iz njega proizvedeni. V nekaterih primerih je lahko težko opredeliti vse vrste znotraj vsake ustreznega sestavnega dela pri visoko predelanih sestavljenih proizvodih, kot so iverne plošče, papir in tiskane knjige. Če pa se npr. vrste lesa, ki se uporablja za proizvodnjo proizvoda, razlikujejo, bo moral gospodarski subjekt predložiti seznam vseh vrst lesa, ki so bile morda uporabljene za proizvodnjo lesnega proizvoda. Vrste bi morale biti navedene v skladu z mednarodno sprejetimi nomenklaturami za les (npr. DIN EN 13556 z dne 1. oktobra 2003 o „nomenklaturi lesa, ki se uporablja v Evropi“).

b) *Potrebna skrbnost za sestavljene proizvode: uporaba obstoječih izjav o potrebni skrbnosti*

Gospodarski subjekti, ki dajejo na trg ali izvažajo „sestavljene proizvode“ (na primer pohištvo iz drugih zadevnih lesnih proizvodov), se lahko sklicujejo na obstoječe izjave o potrebni skrbnosti, kadar je ustrezno. Kadar gospodarski subjekti, ki niso MSP, vnašajo podatke v informacijski sistem (opisan v členu 33), se lahko sklicujejo na izjave o potrebni skrbnosti, ki so že bile vnesene v informacijski sistem, vendar le v primerih, ko so ugotovili, da je bila potrebna skrbnost za proizvode, ki jih vsebujejo zadevni proizvodi ali so iz njih proizvedeni, ustrezno izvedena v skladu s členom 4(1) in (9).

Za izpolnitev zahtev glede informacij iz člena 9 je mogoče sklicevanje na informacije, ki jih vsebujejo obstoječe izjave o potrebni skrbnosti. Informacije o geolokaciji za primarne proizvode se lahko na primer opredelijo v izjavi o potrebni skrbnosti za zadevni proizvod, vsebovan v zadevnem proizvodu, ki ga gospodarski subjekt želi dati na trg ali izvoziti, in jih ne bo treba ponovno predložiti, če se sklicuje na izjavo o potrebni skrbnosti višje v verigi. Sklic se lahko navede v informacijskem sistemu z vnosom referenčne številke izjave o potrebni skrbnosti, podane višje v verigi, ob predložitvi nove izjave. Gospodarski subjekti in trgovci, ki predložijo izjave o potrebni skrbnosti, se bodo lahko odločili, ali bodo informacije o geolokaciji iz njihovih izjav, predloženih v informacijskem sistemu, dostopne in vidne gospodarskim subjektom nižje v verigi prek povezanih izjav o potrebni skrbnosti v informacijskem sistemu.

Na splošno bosta razvoj in delovanje informacijskega sistema v skladu z veljavnimi določbami o varstvu podatkov. Poleg tega **bo sistem opremljen z varnostnimi ukrepi, ki bodo zagotavljali celovitost in zaupnost informacij, ki jih vsebuje informacijski sistem.**

V skladu s členom 4(7) gospodarski subjekti, vključno z MSP, gospodarskim subjektom in trgovcem nižje v dobavni verigi zagotovijo vse informacije, potrebne za dokazovanje skladnosti proizvoda, vključno z referenčnimi številkami potrebne skrbnosti. V skladu s členom 4(8) gospodarskim subjektom, ki so MSP, ni treba izvajati potrebne skrbnosti za zadevne proizvode, ki so vsebovani v zadevnih proizvodih, ali so iz njih proizvedeni, ki so že bili predmet potrebne skrbnosti v skladu s členom 4(1) ter kadar je bila izjava o potrebni skrbnosti že predložena v skladu s členom 33. Gospodarski subjekti, ki so MSP, morajo pristojnemu organu na njegovo zahtevo predložiti referenčno številko izjave o potrebni skrbnosti. Gospodarski subjekti, ki so MSP, **morajo** izvajati potrebno skrbnost in predložiti izjavo o potrebni skrbnosti za dele zadevnih proizvodov, ki še niso bili predmet potrebne skrbnosti ali pa izjava o potrebni skrbnosti ni bila predložena v skladu s členom 4(8).

10. VLOGA SISTEMOV CERTIFICIRANJA IN NEODVISNEGA PREVERJANJA PRI OCENJEVANJU IN ZMANJŠEVANJU TVEGANJA

Zadevna zakonodaja: Uredba EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov – uvodna izjava (52); člen 10(2)(n) – Ocena tveganja;

Sistemi certificiranja in neodvisno preverjeni sistemi se pogosto uporabljajo za izpolnjevanje posebnih zahtev strank za zadevne primarne in druge proizvode. To lahko vključuje standard, ki opisuje prakse, ki jih je treba izvajati med proizvodnjo certificiranih primarnih proizvodov, ter vključuje načela, merila in kazalnike; zahteve za preverjanje skladnosti s standardom in podeljevanje certifikatov; ter ločeno certificiranje nadzorne verige, da se v celotni dobavni verigi zagotovi, da proizvod vsebuje samo (ali v nekaterih primerih določen odstotek) certificiran material ali neodvisno preverjen material od opredeljenih in certificiranih ali neodvisno preverjenih proizvajalcev.

Uredba priznava, da lahko certificiranje in drugi neodvisno preverjeni sistemi zagotovijo koristne informacije o skladnosti z Uredbo pri oceni tveganja na podlagi člena 10, in sicer s podpiranjem dokazov, da so proizvodi zakoniti in ne povzročajo krčenja gozdov. Za to velja pogoj, da te informacije izpolnjujejo ustrezne zahteve iz člena 9, kot je določeno v členu 10(2)(n).

Sisteme certificiranja in neodvisno preverjene sisteme namreč upravlja organizacija, ki ni udeležena v proizvodnji ali dobavni verigi zadevnega primarnega proizvoda. Poleg tega se nekatere od teh sistemov pogosto uporablja za preverjanje, ali se upoštevajo nekateri standardi ali pravila, vendar ne vključujejo nujno tudi certificiranja samega proizvoda.

Te smernice so namenjene predvsem deležnikom, ki razmišljajo o uporabi sistemov certificiranja ali neodvisno preverjenih sistemov glede na njihovo potencialno dodano vrednost pri zagotavljanju dopolnilnih informacij, kot so geolokacijske koordinate, in podpiranju ocene tveganja gospodarskih subjektov, ki jo izvedejo v okviru izvajanja potrebne skrbnosti, da so zadevni proizvodi zakoniti in ne povzročajo krčenja gozdov. Uredba EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, ne zavezuje: (1) gospodarskih subjektov, da uporabljajo take sisteme, (2) proizvajalcev, da jih uporabijo, in (3) držav proizvajalk, da razvijejo take sisteme. Uporaba sistemov neodvisnega preverjanja, ki jih izvajajo tretje osebe, ni pravna zahteva, ampak prostovoljna odločitev gospodarskega subjekta.

Sistemi certificiranja in neodvisno preverjeni sistemi imajo lahko pomembno vlogo pri spodbujanju trajnostnih kmetijskih in gozdarskih praks ter odgovornega nabavljanja, spodbujanju preglednosti dobavne verige in olajševanju skladnosti. Opozoriti je treba, da sistemi samoprijave, ki se ne opirajo na postopke potrjevanja s strani tretjih oseb, ne spadajo na področje uporabe teh smernic in so po definiciji manj zanesljive zaradi pomanjkanja neodvisnosti in nepristranskosti.

Te smernice so namenjene predvsem deležnikom, ki razmišljajo o uporabi sistemov certificiranja ali neodvisno preverjenih sistemov glede na njihovo potencialno dodano vrednost pri zagotavljanju dopolnilnih informacij, kot so geolokacijske koordinate, in podpiranju ocene tveganja gospodarskih subjektov, ki jo izvedejo v okviru izvajanja potrebne skrbnosti, da so zadevni proizvodi zakoniti in ne povzročajo krčenja gozdov. Če se gospodarski subjekti odločijo za uporabo teh sistemov, so te smernice zasnovane tako, da jim pomagajo oceniti, v kolikšni meri lahko ti sistemi podpirajo izpolnjevanje zahtev iz uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov.

Te smernice so pomembne tudi za pristojne nacionalne organe, saj poudarjajo, da se taki sistemi sicer lahko uporabijo v postopku ocene tveganja iz člena 10, vendar ne morejo nadomestiti odgovornosti gospodarskega subjekta v zvezi s potrebno skrbnostjo v skladu s členom 8. To pomeni, da uporaba takih sistemov ne pomeni „bianco menice“, saj mora gospodarski subjekt še vedno izvajati potrebno skrbnost in odgovarja, če ne izpolnjuje zahtev glede potrebne skrbnosti iz uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov.

Sistemi so zelo raznoliki glede na njihovo področje uporabe, cilje, strukturo in načine delovanja. Eno pomembno razlikovanje je v tem, (1) ali se zanašajo na postopek potrjevanja s strani tretje osebe, s čimer se na eni strani združujejo v sisteme certificiranja in neodvisnega preverjanja in (2) sisteme samoprijave na drugi strani. Slednji ne spadajo na področje uporabe teh smernic in so po definiciji manj zanesljivi zaradi pomanjkanja neodvisnosti in nepristranskosti.

a) *Vloga sistemov certificiranja in sistemov neodvisnega preverjanja*

Gospodarski subjekt bi moral pri presoji, ali naj v postopku ocene tveganja iz člena 10 za dokazovanje, da je proizvod zakonit in ne povzroča krčenja gozdov, uporabi informacije iz sistema certificiranja ali neodvisno preverjenega sistema, najprej ugotoviti, ali so standardi sistema v skladu z zadevnimi določbami uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. Pri tem je treba poudariti, da lahko gospodarski subjekti uporabljajo tudi sisteme neodvisnega preverjanja ali sisteme certificiranja za izpolnjevanje le nekaterih zahtev iz Uredbe.

Sistemi certificiranja in neodvisnega preverjanja na splošno zahtevajo, da so tretje organizacije v postopku akreditacije, ki določa standarde za znanja in spretnosti revizorjev ter sisteme, ki jih morajo organizacije za certificiranje upoštevati, sposobne dokazati, da imajo kvalifikacije za izvajanje ocen. Certificirani ali preverjeni proizvodi so običajno opremljeni z etiketo, na kateri so ime in vrsta organizacije za certificiranje ali preverjanje ter zahteve za revizijski postopek. Sistem lahko zahteva tudi, da partnerji te informacije vključijo v uradne dokumente, priložene k pošiljki. Te organizacije bodo običajno lahko zagotovile informacije o obsegu certificiranja in načinu njegove uporabe v državi proizvodnje zadevnih proizvodov, vključno s podrobnostmi o naravi in pogostosti revizij na terenu.

Sistemi certificiranja in neodvisnega preverjanja se lahko ocenijo v skladu s tremi glavnimi elementi: 1) „relevantni standardi“, tj. operativna zahteva, obseg, postopki, politike za družbe, ki sodelujejo v teh sistemih; 2) „izvajanje v okviru sistemov“, tj. v kolikšni meri se standardi izvajajo, vključno z uvedbo potrebnih ukrepov za zagotavljanje skladnosti, tudi z revizijami; ter 3) „značilnosti upravljanja“ / ocena verodostojnosti sistema, kot so preglednost, jamstveni postopki, nadzor itd. Gospodarski subjekt bi moral te informacije redno pretehtati, zlasti v zvezi z zahtevami iz uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov.

Kar zadeva te zahteve, bi moral gospodarski subjekt, če je to pomembno za informacije, pridobljene iz sistema certificiranja ali neodvisnega preverjanja, na primer v okviru točke 1) „relevantni standardi“ pregledati naslednje vidike sistemov certificiranja ali neodvisnega preverjanja:

- veljavnost, pristnost in vključenost v obseg certificiranja ali neodvisnega preverjanja povezave certifikata za zadevni primarni ali drug proizvod,
- vključenost in skladnost z ustreznimi pravnimi zahtevami, kot sta uskladitev z opredelitvijo pojma „ne povzroča krčenja gozdov“, in presečni datum 31. december 2020, kot je določeno v členih 2 in 3 uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov,
- oceno tveganja neskladnosti v zvezi z zakonitostjo in zahtevami za zadevni proizvod o nepovzročanju krčenja gozdov,
- sledljivost zadevnih proizvodov, vključno z izsleditvijo geolokacije vse do zemljišča,
- možnost mešanja materiala znanega in neznanega porekla v modelu nadzorne verige (kar ni sprejemljivo v skladu z uredbo o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov) ⁽¹⁵⁾. Zadevni proizvod s certifikacijo nadzorne verige lahko vsebuje tudi mešanico certificiranega in necertificiranega materiala iz različnih virov, za katerega je treba pridobiti informacije o tem, ali so bili opravljeni pregledi necertificiranega deleža in ali ti pregledi zagotavljajo ustrezna dokazila o skladnosti z zahtevami iz uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. Zato je treba postopek potrebne skrbnosti opraviti za zadevni proizvod v celoti,
- možnost uporabe masne bilance, kadar se skladni proizvodi mešajo s proizvodi neznanega porekla (kar ni sprejemljivo v skladu z uredbo o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov) ⁽¹⁶⁾,

⁽¹⁵⁾ Nekateri sistemi omogočajo certificiranje, kadar določen odstotek zadevnega proizvoda, ki je običajno naveden na etiketi, izpolnjuje celoten standard certificiranja. V teh primerih je pomembno, da gospodarski subjekt pridobi informacije o tem, ali so bili opravljeni pregledi necertificiranega deleža in zagotavljajo ustrezna dokazila o skladnosti z geolokacijo in elementom, da se ne povzroča krčenje gozdov, tudi za necertificirani del.

⁽¹⁶⁾ Nekateri sistemi omogočajo certificiranje, kadar se uporabljajo nadzorne verige za masno bilanco. Vendar taki mešani proizvodi niso skladni z uredbo o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. V skladu z navedeno uredbo so dovoljeni le proizvodi, ki so povsem skladni z zgoraj navedenimi elementi, razen mešanih proizvodov, ki temeljijo na določenih odstotkih ali nadzornih verigah za masno bilanco.

- zmožnost sistema za zagotavljanje zahtevanih informacij skupaj z dokazi, ki so „dovolj prepričljivi in preverljivi“, kot je določeno v členu 9.

V okviru točke 2) „izvajanje sistemov“ bi morali gospodarski subjekti obravnavati:

- dostopnost informacij v zvezi z upravljanjem sistema, sodelovanjem deležnikov v sistemu in povzetki revizij,
- brezplačno in javno dostopno podatkovno zbirko o imetnikih certifikatov, njihovem obsegu, veljavnosti, datumu začasnega preklica ali ukinitve certifikacijskega statusa in povezanih revizijskih poročilih,
- pregledne redne, naključne in neodvisne preglede (vključno z revizijami) skladnosti sistema certificiranja ali neodvisnega preverjanja z lastnimi standardi, pravili in postopki,
- nadzor nad količino in poreklom certificiranih materialov v dobavni verigi, vključno na primer z uporabo atomske ali kemične analize ali analize DNK za preverjanje informacij o sledljivosti proizvodov ali dobavne verige,
- učinkovit nadzor za preverjanje količin v dobavnih verigah ⁽¹⁷⁾,
- uporabo podobnih pečatov/trditev, ki se nanašajo na različne vrste sistemov,
- obstoječa utemeljena poročila o morebitnih pomanjkljivostih ali težavah zadevnega sistema certificiranja ali neodvisno preverjenega sistema v državah porekla zadevnih primarnih ali drugih proizvodov,
- obstoječa utemeljena poročila, ki se nanašajo na določenega proizvajalca ali trgovca, ki uporablja zadevni sistem certificiranja ali neodvisno preverjeni sistem.

V okviru točke 3) „o upravljanju sistemov“ bi morali gospodarski subjekti obravnavati naslednje elemente:

- morebitna nasprotja interesov,
- obseg in ugotovitve nadzora nad goljufijami in korupcijo,
- skladnost sistema certificiranja ali neodvisnega preverjanja z mednarodnimi ali evropskimi standardi (npr. ustreznimi smernicami ISO),
- posledice in sankcioniranje v primeru kršitev ter popravne ukrepe, tudi v smislu začasnega preklica certifikacije, dokler se ne izvedejo popravni ukrepi, pri čemer se upošteva tudi hitrost postopka za preklic in obnovitev pooblastila za izdajo certifikata za proizvode,
- vključitev določb o sodelovanju deležnikov, vključno z omogočanjem in spodbujanjem sodelovanja malih kmetov (če je ustrezno) v sistemu,
- informacije o neodvisnosti organizacij tretjih strani, ki opravljajo ustrezne storitve certificiranja ali preverjanja kot akreditirane organizacije. Na zagotovila ali zastopništva iz sistema, revizorje, pridružene sistemu, ali zunanje revizorje, ki se v okviru sistema najamejo za izvajanje postopkov zagotovil, se ne bi smeli zanašati ločeno ali jih šteti za neizpodbitne. Upoštevati bi bilo treba mnenja drugih zadevnih deležnikov, vključno z udeleženci v sistemu, sindikati delavcev, združenji delavcev in malih kmetov, civilno družbo in nevladnimi organizacijami ter revizijskimi organizacijami in organizacijami za zagotovila tretjih strani, če so razumno na voljo.

⁽¹⁷⁾ Certifikacija nadzorne verige se lahko uporabi za dokazovanje, da v dobavno verigo ne vstopa neznan ali nedovoljen primarni proizvod. Na splošno temelji na zagotavljanju, da lahko samo dovoljeni primarni in drugi proizvodi vstopijo v dobavno verigo na „kritičnih kontrolnih točkah“ ter da je mogoče proizvodu slediti do njegovega prejšnjega skrbnika (ki mora prav tako imeti certifikat nadzorne verige) namesto do kraja porekla. Proizvod s certifikacijo nadzorne verige lahko vsebuje mešanico certificiranega in drugega dovoljenega materiala iz različnih virov. Pri uporabi certifikacije nadzorne verige bi moral gospodarski subjekt zagotoviti, da vsi materiali izpolnjujejo zahteve iz uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, in da nadzor zadostuje za izključitev neskladnih materialov.

b) Ozadje

Sistemi certificiranja in neodvisno preverjeni sistemi so javni ali zasebni, odvisno od njihovega modela upravljanja, ne glede na to, ali jih upravlja vlada ali ne. Lahko so obvezni ali prostovoljni, odvisno od tega, ali so pravno zavezujoči. Gospodarski subjekt zasebne sisteme uporablja prostovoljno, medtem ko je uporaba javnih sistemov, ki jih vzpostavijo države, iz katerih izvirajo proizvodi, pogosto (čeprav ne nujno) obvezna. Javni in zasebni sistemi certificiranja in neodvisnega preverjanja so namenjeni priznavanju dobrih okoljskih standardov s certifikacijo, zato so številni pomembno prispevali k bolj trajnostni kmetijski proizvodnji po vsem svetu.

Kljub temu je bilo v oceni učinka pred uredbo o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, ki temelji na drugih relevantnih študijah, opredeljenih več pomislekov v zvezi s takimi sistemi, med drugim da imajo različne ravni preglednosti ter različna pravila, postopke in sisteme zagotavljanja kakovosti, pa tudi v zvezi s spremljanjem, razkritjem in izvrševanjem. V letih njihovega delovanja so bili izraženi tudi pomisleki glede učinkovitosti in integritete sistemov nadzorne verige ter njihove izpostavljenosti goljufijam. Poleg tega je slabost nekaterih zasebnih sistemov pomanjkanje neodvisnih revizij. Ugotovitve v posebni študiji o sistemih certificiranja in preverjanja v gozdarskem sektorju in za lesne proizvode, ki jo je naročila Komisija, so podobne, kažejo pa na pomanjkanje preglednosti in tveganje nepopolnih ali celo zavajajočih informacij ⁽¹⁸⁾.

Obvezni javni sistemi preverjanja z zavezujočimi ukrepi lahko vključujejo visoke standarde v smislu obsega in izvajanja. Nadvse pomembno je, da zajemajo vse gospodarske subjekte v državi (vključno z dajanjem na trg in izvozom), da se preprečijo vrzeli in uhajanje, ki jih lahko povzroči prisotnost gospodarskih subjektov, ki niso vključeni v sistem. Omogočajo lahko tudi boljšo integracijo malih kmetov z zagotavljanjem potrebne podpore za premagovanje težav glede stroškov, ki se pogosto dojemata kot nepogrešljiva, saj so mala in srednja podjetja zaradi ekonomije obsega v slabšem položaju pri pridobivanju certifikacije kot večji gospodarski subjekti in trgovci.

Kar zadeva zanesljivost in ustreznost zasebnih in javnih sistemov, bi morali biti vsi veljavni elementi njihovih standardov v skladu z uredbo o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov (bodisi na isti ravni ali nad njo), zlasti kar zadeva opredelitev „ne povzročajo krčenja gozdov“, zahtev o geolokaciji ter preglednosti in zakonitosti proizvodnje.

Pri tem je treba opozoriti, da nekateri sistemi ne vključujejo standardov in ocen v zvezi z zakonitostjo proizvodnje zadevnega primarnega proizvoda, zato je morda pomembno preveriti, katere zahteve glede zakonitosti sistemi zajemajo, tako v smislu zakonov, ki jih zajemajo, kot tudi meril ali kazalnikov, na podlagi katerih se ocenjuje skladnost. Sistemi se lahko na primer razlikujejo v opredelitvah, kaj se šteje za ustrezen „zakon“ ali „zakonit“ v državi proizvodnje, ali v kazalnikih, ki jih je treba upoštevati pri oceni tveganja nezakonitosti.

Notranje odločanje in upravljanje, vključno z neposrednim sodelovanjem akterjev v dobavni verigi, ki prosijo za certifikacijo in imajo certifikate ali nabavljajo in uporabljajo certificirane proizvode za izpolnitev zahtev strank, sta prav tako elementa, ki vplivata na izvajanje, izvrševanje in verodostojnost zadevnega sistema.

Za dodatno olajšanje trgovine in skladnosti z uredbo o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, bo vzpostavljeno odložišče praks, na katerega se bodo lahko gospodarski subjekti obrnili pri ravnanju s potrebno skrbnostjo za dajanje proizvodov na trg v EU in omogočanje njihove dostopnosti na njem, pristojni organi pa pri izvajanju ustreznih pregledov.

Pri preučevanju nadaljnjih pomembnih elementov vseh oblik certificiranja in neodvisnega preverjanja je treba upoštevati Komisijino oceno učinka ⁽¹⁹⁾, smernice EU o najboljših praksah za prostovoljne sisteme certificiranja za kmetijske proizvode in živila ⁽²⁰⁾ ter ugotovitve v Komisijini študiji o sistemih certificiranja in preverjanja v gozdarskem sektorju in za lesne proizvode ⁽²¹⁾.

⁽¹⁸⁾ Poročilo Evropske komisije: Study on Certification and Verification Schemes in the Forest Sector and for Wood-based Products (Študija o sistemih certificiranja in preverjanja v gozdarskem sektorju in za lesne proizvode), Urad za publikacije EU, 2021.

⁽¹⁹⁾ Evropska komisija, SWD (2021) 326 final.

⁽²⁰⁾ UL C 341, 16.12.2010, str. 5.

⁽²¹⁾ Poročilo Evropske komisije: Study on Certification and Verification Schemes in the Forest Sector and for Wood-based Products (Študija o sistemih certificiranja in preverjanja v gozdarskem sektorju in za lesne proizvode), Urad za publikacije EU, 2021.

11. KMETIJSKA RABA

1. Uvod

Člen 3(a) uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, prepoveduje dajanje zadevnih primarnih in drugih zadevnih proizvodov na trg Unije, omogočanje njihove dostopnosti na trgu Unije ali njihov izvoz z njega, če povzročajo krčenje gozdov. Na podlagi opredelitve v členu 2(13)(a) pojem „ne povzročajo krčenja gozdov“ pomeni, da so drugi zadevni proizvodi, ki vsebujejo zadevne primarne proizvode, so bili z njimi krmljeni ali so bili proizvedeni iz njih, proizvedeni na zemljišču, ki ni bilo podvrženo krčenju gozdov po 31. decembru 2020 ⁽²⁾. V skladu s členom 2(3) „krčenje gozdov“ pomeni spreminjanje gozdov v zemljišča za kmetijsko rabo, ne glede na to, ali ga povzroči človek ali ne.

V uvodni izjavi 36 uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, je pojasnjeno, da bi morala Komisija pripraviti smernice, da bi pojasnila tolmačenje opredelitve „kmetijska raba“, zlasti v zvezi s spreminjanjem gozda v zemljišča, ki niso namenjena kmetijski rabi. Te smernice so navedene tudi v uvodni izjavi 31 uredbe o obnovi narave ⁽³⁾.

Glavni cilji tega poglavja so torej naslednji:

- pojasniti opredelitev gozda, meritev tehničnih parametrov, ki se uporabljajo za opredelitev gozda v skladu z uredbo o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, v smislu površine, povprečne višine in zastornosti, zlasti v primerih, ko drevesa mejijo na kmetijske površine ali se prekrivajo s kmetijskimi površinami (oddelek 3);
- pojasniti pomen „kmetijskih površin za praho“ in „kmetijskih nasadov“ iz člena 2(5) uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, zlasti pogoje, pod katerimi kmetijske površine, ki so bile denimo v prahi ali so neobdelane ali se uporabljajo za nekatere drevesnice, ostanejo v kmetijski rabi za namene člena 2 ne glede na značilnosti zemljišča, da se pojasnijo pogoji za spreminjanje gozda v kmetijsko površino (oddelka 3 in 4);
- zagotoviti smernice o okoliščinah, v katerih bi bilo treba šteti, da je določeno območje kljub opaženi pokritosti z drevesi tudi po 31. decembru 2020 (presečni datum iz člena 2(13) uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov) v kmetijski rabi (oddelek 4);
- pojasniti primere, v katerih se območje, ki spada v opredelitev „gozda“, ne bi smelo šteti za spremenjeno za kmetijsko rabo, temveč za druge rabe zemljišč, zlasti:
  - za drugo rabo zemljišč, da se preprečijo, zmanjšajo, ublažijo ali odpravijo škodljive posledice vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst za biotsko raznovrstnost, ali
  - za polnaravne habitate, ki se ekstenzivno upravljajo (npr. z ekološkim pašništvom), kot zahteva načrt za ohranjanje ali obnovo narave, s katerim se izvajajo obveznosti, ki izhajajo iz mednarodnih konvencij o varstvu in obnovi narave ter biotske raznovrstnosti, ali
  - za preprečevanje gozdnih požarov ali za uvajanje energije iz obnovljivih virov (oddelka 2 in 4.a);
- zagotoviti razlago pojma „kmetijska raba“ v skladu z uredbo o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, ob upoštevanju opredelitev iz veljavne zakonodaje EU in pojasnjevalnih opomb, dogovorjenih na mednarodni ravni (oddelki 4, 4.c in 4.d);
- pojasniti kombinirano in sinergijsko rabo območij, pokritih z drevesi, ki spadajo v opredelitve iz uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, kot so kmetijsko-gozdarski, kmetijsko-gozdni, gozdno-pašni in kmetijsko-gozdno-pašni sistemi (oddelek 4.d);
- pojasniti različne vrste rabe zemljišč na istem območju ter uporabo katastrskih kart in zemljiških knjig (oddelek 5).

⁽²⁾ Na podlagi drugega elementa opredelitve „ne povzročajo krčenja gozdov“ v členu 2(13)(b) drugi zadevni proizvodi, ki vsebujejo les, pridobljen brez krčenja gozdov, ali so bili proizvedeni iz njega, ne spadajo na področje uporabe tega poglavja, ki izrecno obravnava opredelitev kmetijske rabe.

⁽³⁾ UL L, 2024/1991, 29.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1991/oj>.

2. Pojasnitev spreminjanja gozda v zemljišča, ki niso namenjena kmetijski rabi

Zadevna zakonodaja: Uredba o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov – uvodna izjava 36, člen 2(3), (5), (13) – Opredelitve pojmov, člen 3(a) – Prepoved

„Krčenje gozdov“ v skladu s členom 2(3) uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, pomeni spreminjanje gozdov v zemljišča za kmetijsko rabo in bi ga bilo treba razumeti kot spremembo rabe zemljišča iz gozda, kot je opredeljen v členu 2(4) Uredbe (podrobno obravnavano v oddelku 3), v kmetijsko rabo, kot je opredeljena v členu 2(5) Uredbe (podrobno obravnavano v oddelkih 4, 4.c in 4.d). Pri tem obseg spreminjanja v kmetijsko rabo ni pomemben, je pa zaradi tega spreminjanja primarni proizvod s področja uporabe Uredbe, proizveden na takih zemljiščih, neskladen, če je do krčenja gozdov prišlo po 31. decembru 2020.

Opredelitev območja kot „izkrčenega gozda“ temelji na objektivnem merilu, ali je bil gozd spremenjen za posebno rabo in namen, ki je neodvisen od zakonito registrirane rabe in geografskih meja zemljišča ali od tega, kdo oziroma kaj je vzrok za krčenje gozda.

Za namene te uredbe spreminjanje gozda v zemljišča za rabo v druge namene, ki ne spadajo v opredelitev pojma „kmetijska raba“, pomeni, da to spreminjanje ne spada v opredelitev pojma „krčenje gozdov“ (glej podrobne informacije o kmetijski rabi v oddelku 4). To vključuje spreminjanje gozdov v območja mestne infrastrukture, kot so električni vodi, ceste, mesta in naselja, nekmetijska industrijska območja ali območja za uvajanje energije iz obnovljivih virov.

Spreminjanje gozdnih zemljišč prav tako ne spada v opredelitev krčenja gozdov v uredbi o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, če primarni namen spreminjanja in poznejše rabe zemljišč ni kmetijska raba, temveč na primer uvajanje energije iz obnovljivih virov, industrijska raba, obnova biotske raznovrstnosti, preprečevanje gozdnih požarov, dobrobit živali v ekstremnih podnebnih razmerah ali obvladovanje invazivnih tujerodnih vrst. Pomožne kmetijske dejavnosti se lahko izvajajo, kadar so nujne za podpiranje glavnega namena spreminjanja zemljišča in njegove rabe po spremembi (glej oddelek 4.a) ali kadar kmetijska dejavnost ne spremeni prevladujoče rabe gozda (glej oddelek 4.b).

Za izvrševanje določb so odgovorne države članice. Države članice bi morale pri uporabi teh smernic za posamezne primere poskrbeti za ustrezno upoštevanje posebnih okoliščin vsakega primera. Če so dejavnosti zanemarljive, bi bilo treba glede na vse zadevne okoliščine spoštovati načelo sorazmernosti.

3. Opredelitev pojma „gozd“

Zadevna zakonodaja: Uredba o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov – člen 2(4) – Opredelitve pojmov

V skladu s členom 2(4) uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, se območje šteje za „gozd“, če veljajo naslednje značilnosti:

- **zemljišče obsega več kot 0,5 hektara** – to pomeni, da se površina z drevesi, opisana z obsegom zastornosti, razteza na najmanj 0,5 hektara;
- **drevesa, višja od 5 metrov** – to pomeni, da vrh dreves doseže povprečno višino 5 metrov ali več;
- **zastornost, večja od 10 %** – to pomeni, da razmerje med zastornostjo dreves, ki tvorijo drevesni sestoj, in površino, ki jo zaseda drevesni sestoj, presega 10 %;
- **drevesa, ki lahko dosežejo ta pragova in situ** – to pomeni območja z mladimi drevesi, na katerih zastornost 10 % in višina dreves 5 metrov še nista bili doseženi, vendar se pričakuje, da bosta doseženi. To vključuje zlasti območja, ki so začasno nezarasla zaradi poseka na golo v okviru gospodarjenja z gozdovi ali naravnih nesreč in za katera se pričakuje, da se bodo obnovila;

- **brez zemljišč, ki so pretežno v kmetijski ali urbani rabi** – to pomeni, da gozd zaznamujeta prisotnost dreves in odsotnost druge prevladujoče rabe zemljišč (glej spodaj in tudi oddelek 4).

Površina zemljišča, povprečna višina dreves in zastornost so značilnosti, ki morajo biti prisotne, ali pa mora obstajati možnost, da se ti pragovi dosežejo in situ.

V okviru uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, bi bilo treba **urbano rabo** obravnavati kot pretežno denimo v primeru parkov in vrtov na mestnih območjih, ne glede na to, ali izpolnjujejo pragove iz opredelitve gozdov. Za več informacij o pretežno **kmetijski rabi** glej oddelek 4.

Če so značilnosti iz opredelitve izpolnjene, gozdna površina med drugim vključuje:

- območja, ki so obdana z gozdovi ali so z njimi tesno povezana in se uporabljajo za gozdarstvo, kot so gozdne ceste, protipožarne preseke in druge majhne odprte površine, če niso vzpostavljena na lastni nepremičnini,
- zemljišča, ki so na splošno opuščena več kot 10 let, z obnovo dreves, ki izpolnjujejo merilo gozda (glej v zvezi z zemljišči za praho in zemljišči v začasni prahi v oddelku 4);
- mangrove na območjih plimovanja, ne glede na to, ali je to območje opredeljeno kot kopensko območje ali ne;
- drevesnice gozdnih vrst, ki se gojijo na gozdnem območju za zadovoljevanje potreb lastnikov gozdov;
- območja zunaj zakonito določenega gozdnega zemljišča, ki izpolnjujejo merila iz opredelitve gozda.

Opredelitev gozda ne vključuje drevesnih sestojev v sistemih kmetijske proizvodnje. Več informacij je na voljo v oddelkih 4.c in 4.d.

4. Opredelitev pojma „kmetijska raba“ in izjeme

Zadevna zakonodaja: Uredba o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov – člen 2(5) – Opredelitve pojmov

V skladu s členom 2(5) uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, se šteje, da je površina v kmetijski rabi, če se zemljišče rabi za namene kmetijstva.

a) Pojasnitev kmetijskega namena

V skladu s členom 2(5) raba zemljišča za namene kmetijstva (med drugim) vključuje naslednje primere:

- **kmetijske nasade**, opredeljene v členu 2(6) uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov (za podrobnejše smernice o kmetijskih nasadih glej oddelek 4.c);
- **kmetijske površine za praho** – kmetijske površine za praho je treba obravnavati skupaj z zemljišči v začasni prahi, kot je opisano v nadaljevanju v tem oddelku;
- **živinorejo** – to vključuje območja z začasnimi ali trajnimi pašniki ter kmetijska poslopja za vzrejo in nastanitev živali.

Opozoriti je treba, da kategorije „kmetijski nasadi“, „kmetijska površina za praho“ in „površina za živinorejo“ tvorijo neizčrpen seznam primerov kmetijske rabe.

Za namene te uredbe bi bilo treba zemljišča v kmetijski rabi razumeti kot pojem, ki zajema naslednje kategorije rabe zemljišč:

- zemljišča z začasnimi nasadi, kar pomeni vsa zemljišča, ki se uporabljajo za kmetijske rastline, katerih pridelovalni cikel traja manj kot eno leto, vključno z večletnimi začasnimi nasadi;
- zemljišča z začasnimi travniki in pašniki, kar pomeni zemljišča, na katerih se manj kot pet let zapored gojijo zelene krmne rastline, trava za košnjo ali pašo;

- zemljišča za praho ali zemljišča v začasni prahi, kar pomeni dalj časa neposejana kmetijska zemljišča pred njihovim ponovnim obdelovanjem, pašno rabo ali rabo za druge kmetijske dejavnosti. To je lahko del sistema kolobarjenja kmetijskih gospodarstev ali pa za to obstajajo tehtni razlogi ali izjemne okoliščine, kot so poplavna škoda, pomanjkanje vode, nerazpoložljivost vložkov, vključno z ekonomskimi, socialnimi (bolezen, težave z nasledstvom) ali pravnimi razlogi (pravdni postopek itd.). Opomba: Za zemljišče za praho ali zemljišče v prahi bi se moralo šteti, da ostane v kmetijski rabi na splošno [deset] let. Vendar se lahko šteje, da površina ostane v kmetijski rabi dlje od tega obdobja, če se dokaže, da kmetijskih dejavnosti ni bilo mogoče nadaljevati iz katerega od zgoraj navedenih razlogov. Navedeni razlog mora obstajati celotno obdobje, v katerem je bilo zemljišče za praho ali v začasni prahi. Če se to dokaže, bi bilo treba za zemljišče še naprej šteti, da je v kmetijski rabi, pod pogojem da po nacionalnem pravu ni uradno določeno kot gozd;
- zemljišča s trajnimi nasadi, kar pomeni zemljišča, na katerih se sadijo dolgotrajne kmetijske rastline, ki jih ni treba ponovno zasaditi več let, običajno pet let ali več; zemljišča s trajnimi nasadi vključujejo tudi zemljišča, ki se uporabljajo za gojenje trajnih nasadov pod zaščitno ponjavo, kar je opisano v oddelku 4.b;
- zemljišča s trajnimi travniki in pašniki, kar pomeni zemljišča, ki se več kot pet let zapored uporabljajo za pašo živali ali gojenje krmnih rastlin, in sicer s pridelavo ali naravno;
- zemljišča s kmetijskimi poslopji in kmečkimi dvorišči, kar pomeni površine, na katerih so kmetijska poslopja (hangarji, hlevi, kleti, silosi), stavbe za živinorejo (hlevi za konje in govedo, ovčje staje, kokošnjaki) in kmečka dvorišča.
- Kadar je mogoče dovolj prepričljivo dokazati, da (i) je bilo zemljišče pred 31. decembrom 2020 v kmetijski rabi, kot je opisano zgoraj, in (ii) kadar se je pridelovalec pred navedenim datumom ali po tem datumu odločil zasaditi panjevec s kratko obhodnjo ali zemljišče prepustiti začasnemu pogozdovanju, to zemljišče pa ne spada na področje uporabe načrta za gospodarjenje z gozdovi ali zakonodaje, ki zahteva gospodarjenje z gozdovi ali varstvo gozda na tem zemljišču, se šteje, da je to zemljišče ostalo v kmetijski rabi za namene uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, pridelovalec pa lahko na njem nadaljuje kmetijsko dejavnost.
- Zgoraj navedene kategorije kmetijske rabe zemljišč lahko zajemajo tudi površine, na katerih so elementi krajine, ki se spodbujajo zaradi biotske raznovrstnosti ali iz okoljskih razlogov.

Obnova, obvladovanje invazivnih vrst, preprečevanje gozdnih požarov, dobrobit živali, uvajanje energije iz obnovljivih virov

Zemljišča, ki so bila spremenjena za enega ali več primarnih namenov, navedenih v nadaljevanju, se **ne** bi smela razumeti kot spremenjena za kmetijsko rabo, če so razlogi za spreminjanje:

- preprečiti, čim bolj zmanjšati, ublažiti ali odpraviti škodljive posledice vnosa in širjenja invazivnih tujerodnih vrst za biotsko raznovrstnost, če je omejeno na to, kar je nujno potrebno, in podprto z načrti preprečevanja, načrti upravljanja ali uradnimi pooblastili, ali
- preprečiti ali čim bolj zmanjšati in ublažiti tveganje gozdnih požarov, če je omejeno na to, kar je nujno potrebno, in podprto z načrti za preprečevanje požarov, načrti za gospodarjenje z gozdovi ali uradnimi pooblastili, ali
- zagotoviti skladnost z zakonodajo o dobrobiti živali, kadar je treba za zagotovitev dobrobiti živali postaviti (trajne aličasne) objekte za njihovo nastanitev in je to omejeno na najmanjšo potrebno površino ter kadar ta dejavnost ne vpliva na kategorizacijo okoliških območij kot gozda, ali
- zagotoviti obnovo in nato upravljanje ohranjanja ekosistemov velikega pomena za biotsko raznovrstnost (kot so na primer nekatere vrste resave, mokrišč ali travišč), če to zahteva načrt za ohranjanje ali obnovo narave (na primer načrt upravljanja zavarovanega območja ali nacionalni ali regionalni načrt za obnovo narave), s katerim se izvajajo obveznosti, ki izhajajo iz svetovnih večstranskih sporazumov o varstvu in obnovi narave ter biotske raznovrstnosti, kot sta Konvencija o biološki raznovrstnosti in Kunminško-montrealški svetovni okvir za biotsko raznovrstnost, ali
- uvajanje energije iz obnovljivih virov (npr. z vzpostavitvijo vetrnega parka, fotovoltaike),

tudi če se lahko izvajajo pomožne kmetijske dejavnosti, kadar so bistvene za podpiranje glavnega namena spreminjanja zemljišča in rabe zemljišča po spremembi.

b) *Pojasnitev pretežne rabe zemljišč*

Zemljišče v skladu s členom 2(4) ne spada v opredelitev gozda, če je pretežno v kmetijski rabi.

V okviru uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, bi bilo treba za namene izključitve iz opredelitve gozda v členu 2(4) zemljišča šteti kot pretežno v **kmetijski rabi** med drugim v naslednjih primerih:

- Sezonska (npr. poletna paša) ali začasna gozdna paša na območjih, pokritih z drevesi, ki ne spadajo v kategorijo primarnih gozdov (npr. na polnaravnih pašnikih ali na naravnih pašnikih s spremenljivo pokritostjo z drevesi).
- Če so zaradi podnebnih razmer (npr. začasna snežna odeja) gozdnopašne ali kmetijskogozdne prakse omejene na določeno obdobje leta, se lahko štejejo za pretežno rabo.
- Določitev varovalnih skupin dreves za različne okoljske namene ali namene biotske raznovrstnosti na (npr. pašni) površini v pretežno kmetijski rabi, tudi če površina dosega pragove iz opredelitve gozda.

Ti primeri se razlikujejo od pomožnih kmetijskih dejavnosti v okviru spreminjanja za namene obnove ali obvladovanja invazivnih tujerodnih vrst, ki ne spadajo v kmetijsko rabo (glej zgoraj).

Nasprotno pa se za namene uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, **kmetijska raba ne** bi smela šteti za **pretežno** denimo v primeru pridelave stranskih proizvodov v majhnem obsegu (npr. kave) in občasne ekstenzivne ali občasno manj obsežne paše v gozdovih, če pridelava in z njo povezane dejavnosti ne škodujejo habitatu gozda.

c) *Opredelitev pojma „kmetijski nasad“*

Zadevna zakonodaja: Uredba o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov – člen 2(6) – Opredelitve pojmov

Opredelitev pojma „kmetijska raba“ iz člena 2(5) uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, vključuje kmetijske nasade.

Opredelitev „kmetijski nasad“ iz člena 2(6) navedene uredbe se v prvi vrsti nanaša na „zemljišče z drevesnimi sestoji v kmetijskih proizvodnih sistemih, kot so nasadi sadnega drevja, nasadi oljnih palm, oljčni nasadi“, torej na obdelovalne površine, ki vključujejo trajne nasade, kot je opisano v oddelku 4.

Ta opredelitev se nanaša tudi na „kmetijsko-gozdarske sisteme, pri katerih se pridelki gojijo pod zastorom dreves“, kar je pojasnjeno v oddelku 4.d, in jo je treba upoštevati skupaj z izjemo, kadar se pretežna raba zemljišč ne spremeni. V členu 2(6) uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, je poleg tega pojasnjeno, da so vsi nasadi zadevnih primarnih proizvodov razen lesa zajeti z izrazom „kmetijski nasad“, zato spadajo v opredelitev pojma „kmetijska raba“.

Kot zadnje je v členu 2(6) zadevne uredbe navedeno, da so kmetijski nasadi izključeni iz opredelitve pojma „gozd“. To pomeni, da površine, ki izpolnjujejo merila za kmetijski nasad, ne spadajo v opredelitev gozda, tudi če vključujejo drevesa, kot sta kavčukovec ali oljna palma.

d) *Pojasnitev pojma „kmetijsko-gozdarski sistem“*

Zadevna zakonodaja: Uredba o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov – uvodna izjava (37) in člen 2(6) – Opredelitve pojmov

Na podlagi dokumentov FAO ⁽²⁴⁾ je „kmetijsko gozdarstvo“ kolektivno ime za sisteme in tehnologije rabe zemljišč, kjer se lesnate trajnice (drevesa, grmičevje, palme, bambusi itd.) namerno uporabljajo na isti enoti gospodarjenja z zemljišči kot kmetijske rastline in/ali živali, in sicer v določeni obliki prostorske ureditve ali časovnega zaporedja. V kmetijsko-gozdarskih sistemih obstajajo ekološke in gospodarske interakcije med različnimi sestavnimi deli. Obstajata dva osnovna kmetijsko-gozdarska sistema: hkratni in zaporedni. Pri hkratnem sistemu drevesa in kmetijske rastline ali živali rastejo na istem zemljišču, medtem ko pri zaporednih sistemih kmetijske rastline in drevesa izmenično zasedajo večino istega prostora, s čimer manj tekmujejo med seboj.

Kmetijsko-gozdarski sistemi se lahko nanašajo tudi na posebne gozdarske prakse, ki dopolnjujejo kmetijske dejavnosti, na primer z izboljšanjem rodovitnosti tal, zmanjšanjem erozije tal, izboljšanjem upravljanja porečij ali zagotavljanjem sence in hrane za živino ⁽²⁵⁾.

V uvodni izjavi 37 je navedeno, da se kmetijsko-gozdarski sistemi v skladu z opredelitvami FAO ne štejejo za gozdove, temveč kot namenjeni kmetijski rabi, in da zajemajo različne okoliščine, kot so gojenje pridelkov pod zastorom dreves, ter kmetijsko-gozdne, gozdno-pašne in kmetijsko-gozdno-pašne sisteme.

Ker opredelitev pojma „gozd“ v členu 2(4) uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, izključuje zemljišča, ki so pretežno v kmetijski rabi, je mogoče sklepati, da zemljišča, ki se pretežno uporabljajo v okviru kmetijsko-gozdarskih sistemov za namene iz uvodne izjave 37, ni mogoče šteti za gozd. V tem primeru in za namene Uredbe je treba za ta zemljišča šteti, da so v kmetijski rabi. Kar zadeva pomožne kmetijske dejavnosti, vključno s kmetijsko-gozdarskimi dejavnostmi v okviru obnove, glej oddelek 2.

5. **Pojasnitev rabe zemljišč v primeru več vrst rabe zemljišč na istem območju ter uporaba zemljiških knjig in katastrskih kart**

Če zemljišče vsebuje površino, ki spada v opredelitev gozda, in površino, ki je v kmetijski rabi, je treba ti površini obravnavati ločeno. Površina, ki izpolnjuje merila za opredelitev gozda, spada na področje uporabe Uredbe, medtem ko površina, ki izpolnjuje merila za kmetijsko rabo, ne spada na področje uporabe Uredbe v smislu spreminjanja.

Ni pomembno, ali je del zemljišča, ki se uporablja za kmetijstvo, večji od dela zemljišča, ki se v skladu z opredelitvijo šteje za gozd. To v primeru posesti s površino 10 hektarov, katerih dva hektara je mogoče po objektivnih merilih šteti za gozdno površino, osem hektarov pa se obdeluje v okviru kmetijske rabe, denimo pomeni, da se dva hektara gozda opredelita kot gozd, čeprav gre za le 20 % celotne posesti.

Pri ocenjevanju, ali je določeno zemljišče gozd, bi morale dejanske lastnosti gozda prevladati nad oznakami v zemljiških knjigah in katastrskih kartah. Za dokazovanje kmetijske rabe v preteklosti so lahko zemljiške knjige in katastrske karte dodatni elementi za dopolnjevanje satelitskih podatkov. Poleg tega so lahko načrti za gospodarjenje z gozdovi in registri določenih gozdnih območij uporabni pri ugotavljanju, ali je območje, ki trenutno ni pokrito z drevesi, gozd, zlasti če je območje začasno nezaraslo z drevesi zaradi prakse gospodarjenja z gozdovi, naravne nesreče ali prvih let pogozdovanja. Opazovalnica EU ⁽²⁶⁾, ki jo je ustanovila Komisija, je orodje, ki ga lahko vsi deležniki prosto uporabljajo za določitev svetovne pokritosti z gozdom za leto 2020. Vendar je ta opazovalnica neizključna, neobvezna in brez pravne veljave. Javni in zasebni deležniki lahko uporabijo vse karte, za katere menijo, da so ustrezne za ravnanje s potrebno skrbnostjo ali preverjanje v okviru potrebne skrbnosti.

⁽²⁴⁾ FAO (2003). Večjezični tezaver o zemljiški posesti. Poglavje 7. Zemljišča v kmetijskem, pašniškem in gozdarskem okviru.

⁽²⁵⁾ FAO World Programme For The Census Of Agriculture 2020 (Svetovni program FAO za popis kmetijstva 2020), zvezek 1, str.120, točki 8.12.12 in 8.12.13.

⁽²⁶⁾ <https://forest-observatory.ec.europa.eu/forest/gfc2020>.

PRILOGA I

KAKO SE RAZLAGE POJMOV „DAJANJE NA TRG“, „OMOGOČANJE DOSTOPNOSTI NA TRGU“ IN „IZVOZ“ UPORABLJAJO V PRAKSI?

V NASLEDNJIH SCENARIJIH SO OPISANI PRIMERI, V KATERIH SE FIZIČNA ALI PРАВNA OSEBA V SKLADU Z UREDBO O PROIZVODIH, KI NE POVZROČAJO KRČENJA GOZDOV, ŠTEJE ZA GOSPODARSKI SUBJEKT.

[Če ni določeno drugače, so gospodarski subjekti v vseh scenarijih, navedenih v nadaljevanju, odgovorni za ravnanje s potrebno skrbnostjo v zvezi z zadevnimi proizvodi/primarnimi proizvodi in za predložitev izjave o potrebni skrbnosti v informacijskem sistemu iz uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, ali za imenovanje pooblaščenega zastopnika iz člena 6, da to izjavo predloži v njihovem imenu.]

[Na podlagi člena 4(3) predložitev izjave o potrebni skrbnosti pomeni, da je gospodarski subjekt ali trgovec, ki ni MSP, ravnal s potrebno skrbnostjo, kot narekujejo veljavne določbe uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, in prevzel odgovornost za ugotovitev v skladu s členom 3, da zadevni proizvod ne povzroča krčenja gozdov in je bil proizveden v skladu z ustrezno zakonodajo države proizvodnje.]

Scenarij 1 – Predelava proizvodov

Proizvajalec A s sedežem v EU (gospodarski subjekt, ki ni MSP) je podjetje, ki v tretji državi kupi palmovo olje [HS 1511] in ga uvozi v EU, kjer ga uporabi za proizvodnjo industrijskih maščobnih alkoholov [HS 3823 70]. Nato industrijske maščobne alkohole proda proizvajalcu B v drugi državi članici EU.

- Proizvajalec A je gospodarski subjekt, kadar palmovo olje uvozi v EU (prijava za carinski postopek „sprostitev v prosti promet“), saj je palmovo olje zadevni proizvod, zajet v Prilogi I k uredbi o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. To pomeni, da mora proizvajalec A v zvezi s palmovim oljem ravnati s potrebno skrbnostjo, v informacijskem sistemu predložiti izjavo o potrebni skrbnosti in referenčno številko te izjave vključiti v carinsko deklaracijo za sprostitev v prosti promet.
- Proizvajalec A je gospodarski subjekt tudi, kadar da industrijske maščobne alkohole na trg, saj so industrijski maščobni alkoholi zadevni proizvodi, zajeti v Prilogi I k uredbi o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. To pomeni, da mora proizvajalec A za industrijske maščobne alkohole, preden jih da na trg, predložiti ločeno izjavo o potrebni skrbnosti, v kateri lahko v skladu s členom 4(9) navede referenčno številko predhodne izjave.

Scenarij 2 – Embalažni materiali*Scenarij 2a*

Proizvajalec C s sedežem v EU (gospodarski subjekt, ki je MSP) uvozi premazan kraft papir [HS 4810] proizvajalca B s sedežem v tretji državi in ga uporabi za pakiranje drugih proizvodov, ki se nato prodajajo na trgu Unije.

- Proizvajalec C je gospodarski subjekt, kadar kraft papir uvozi v EU (prijava za carinski postopek „sprostitev v prosti promet“), saj je kraft papir zadevni proizvod, zajet v Prilogi I k uredbi o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov: čeprav bo kraft papir uporabljen kot embalaža, se uvozi kot samostojni proizvod (primerjaj s scenarijem 2b) in je zato predmet ravnanja s potrebno skrbnostjo. Proizvajalec C mora v informacijskem sistemu predložiti izjavo o potrebni skrbnosti in referenčno številko te izjave vključiti v carinsko deklaracijo za sprostitev v prosti promet.
- Proizvajalcu C ni treba ravnati s potrebno skrbnostjo ali predložiti izjave o potrebni skrbnosti za kraft papir, če se ta papir nato uporabi za pakiranje drugih proizvodov, saj se ne prodaja kot samostojni proizvod, temveč kot embalažni material (ki proizvodu ne daje bistvenega značaja) in se zato ne ureja kot zadevni proizvod v skladu z uredbo o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov.

Scenarij 2b

Podjetje D s sedežem v EU (gospodarski subjekt, ki je MSP) iz tretje države uvozi lesene okvirje [HS 4414] in jih proda trgovcu na drobno E s sedežem v EU. Okvirji so bili pakirani v kartonski embalaži.

- Podjetje D je gospodarski subjekt, kadar lesene okvirje uvozi v EU (prijava za carinski postopek „sprostitev v prosti promet“), saj so leseni okvirji zadevni proizvod, zajet v Prilogi I k uredbi o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. To pomeni, da mora podjetje D v zvezi z lesenimi okvirji ravnati s potrebno skrbnostjo, v informacijskem sistemu predložiti izjavo o potrebni skrbnosti in referenčno številko te izjave vključiti v carinsko deklaracijo za sprostitev v prosti promet.

- Podjetju D v zvezi s kartonsko embalažo ni treba ravnati s potrebno skrbnostjo ali predložiti izjave o potrebni skrbnosti, saj ta embalaža ni bila uvožena kot samostojni proizvod, temveč kot embalažni material (ki proizvodu ne daje bistvenega značaja) in se zato ne ureja kot zadevni proizvod v skladu z uredbo o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov.

Scenarij 3 – Prenosi lastništva

Scenarij 3a

Proizvajalec F s sedežem v EU (gospodarski subjekt, ki ni MSP) od dobavitelja H, ki ima sedež zunaj EU, kupi surove kože goveda [HS ex 4101]. Lastništvo se po pogodbi takoj prenese na proizvajalca F, ko so kože še vedno zunaj EU, proizvajalec F pa jih uvaža v EU. Proizvajalec F kože po njihovem uvozu v EU predela v strojene kože [HS ex 4104] in jih proda trgovcu na drobno I s sedežem v EU, ki ni MSP (trgovec).

- Proizvajalec F je gospodarski subjekt, kadar surove kože goveda uvozi v EU (prijava za carinski postopek „sprostitvev v prosti promet“), saj je surova koža goveda zadevni proizvod, zajet v Prilogi I k uredbi o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. To pomeni, da mora proizvajalec F v zvezi s surovimi kožami ravnati s potrebno skrbnostjo, v informacijskem sistemu predložiti izjavo o potrebni skrbnosti in referenčno številko te izjave vključiti v carinsko deklaracijo za sprostitvev v prosti promet. Proizvajalec F mora v okviru sistema potrebne skrbnosti za surove kože vključiti informacije o geolokaciji, ki se nanašajo na vse obrate, v katerih je bilo govedo vzrejeno (v skladu s členom 9(1)(d)). V skladu z uvodno izjavo 39 proizvajalec F ugotavlja, ali je bilo govedo, uporabljeno za proizvodnjo navedenih kož, krmljeno z drugim zadevnim proizvodom, in če je tako, ravna s potrebno skrbnostjo tudi v zvezi s krmo za živino.
- Proizvajalec F je gospodarski subjekt tudi, kadar da strojene kože na trg, saj so strojene kože zadevni proizvodi, zajeti v Prilogi I k uredbi o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. To pomeni, da mora proizvajalec F zanje, preden jih proda trgovcu I, predložiti ločeno izjavo o potrebni skrbnosti. Proizvajalec F se lahko sklicuje na obstoječo izjavo o potrebni skrbnosti za surove kože, ki jih je pred tem dal na trg, potem ko jih je uvozil.
- Trgovec I kot trgovec, ki ni MSP, prevzame enake obveznosti glede potrebne skrbnosti kot gospodarski subjekt. Potem ko se trgovec I prepriča, da se je v zvezi s surovimi kožami goveda ravnilo s potrebno skrbnostjo, mora za strojene kože, ki jih je kupil od proizvajalca F, preden jih proda potrošnikom ali drugim akterjem nižje v dobavni verigi (tj. *omogoči njihovo dostopnost* na trgu Unije), predložiti ločeno izjavo o potrebni skrbnosti. Izjava trgovca I o potrebni skrbnosti lahko v skladu s členom 4(9) vključuje sklic na obstoječo izjavo proizvajalca F o potrebni skrbnosti za strojene kože.

[V tem scenariju se lastništvo z osebe, ki ni iz EU, prenese na osebo iz EU, preden proizvod fizično vstopi v EU.]

Scenarij 3b

Proizvajalec F s sedežem v EU (gospodarski subjekt, ki ni MSP) od dobavitelja H, ki ima sedež zunaj EU, na spletu kupi strojene kože goveda [HS ex 4104]. Lastništvo se po pogodbi na proizvajalca F prenese šele, ko se kože dostavijo njegovi tovarni v EU. Špediter G v imenu dobavitelja H kože uvozi v EU in jih dostavi tovarni proizvajalca F.

- Dobavitelj H je gospodarski subjekt pri uvozu strojenih kož goveda v EU (prijava za carinski postopek „sprostitvev v prosti promet“), saj gre za zadevni proizvod, zajet v Prilogi I k uredbi o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov: To pomeni, da mora dobavitelj H ravnati s potrebno skrbnostjo v zvezi s kožami goveda, v informacijskem sistemu predložiti izjavo o potrebni skrbnosti in v carinsko deklaracijo za sprostitvev v prosti promet vključiti referenčno številko izjave o potrebni skrbnosti [ali pooblastiti špediterja G, da to stori kot pooblaščen zastopnik v skladu s členom 6(1)]. Dobavitelj H mora v okviru sistema potrebne skrbnosti za kože vključiti informacije o geolokaciji, ki se nanašajo na vse obrate, v katerih je bilo govedo vzrejeno (v skladu s členom 9(1)(d)). V skladu z uvodno izjavo 39 dobavitelj H ugotavlja, ali je bilo govedo, uporabljeno za proizvodnjo navedenih kož, krmljeno z drugim zadevnim proizvodom, in če je tako, ravna s potrebno skrbnostjo tudi v zvezi s krmo za živino.
- Proizvajalec F je prva fizična ali pravna oseba, ki omogoči dostopnost zadevnih proizvodov na trgu EU, in se tudi šteje za gospodarski subjekt v skladu s členom 7; tj. čeprav dejansko ni gospodarski subjekt v skladu z opredelitvijo iz člena 2(15), člen 7 določa, da zanj veljajo enake obveznosti kot za gospodarski subjekt. Zato mora proizvajalec F ravnati s potrebno skrbnostjo in v informacijskem sistemu predložiti ločeno izjavo o potrebni skrbnosti, preden te proizvode proda potrošnikom ali drugim akterjem nižje v dobavni verigi, v ločeni izjavi pa se lahko v skladu s členom 4(9) sklicuje na izjavo dobavitelja H o potrebni skrbnosti.

[V tem scenariju se lastništvo z osebe, ki ni iz EU, prenese na osebo iz EU šele po tem, ko proizvod fizično vstopi v EU.]

Scenarij 4 – Dajanje na trg v primerjavi z omogočanjem dostopnosti na trgu

[Scenariji 4a, 4b, 4c in 4d ponazarjajo razliko med dajanjem na trg Unije in omogočanjem dostopnosti na njem ter ilustrirajo nekatere okoliščine, v katerih je lahko podjetje nižje v prodajni verigi gospodarski subjekt.]

Scenarij 4a

Trgovec na debelo J s sedežem v EU (gospodarski subjekt, ki je MSP) uvozi kakavov prah [HS 1805] od proizvajalca iz tretje države (država, ki ni v EU) in ga proda trgovcu na drobno K s sedežem v EU, ki ni MSP. Trgovec na drobno K uvozi dodatni kakavov prah iz tretje države (od proizvajalca, ki ni v EU) in ga meša s kakavovim prahom, kupljenim od trgovca na debelo J, za prodajo končnim potrošnikom v EU (primerjaj s scenariji 4b, 4c, 4d).

- Trgovec na debelo J je gospodarski subjekt, kadar uvozi kakavov prah (prijava za carinski postopek „sprostitvev v prosti promet“) v EU (dajanje na trg), saj je kakavov prah zadevni proizvod, zajet v Prilogi I k uredbi o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. To pomeni, da mora trgovec na debelo J v zvezi s kakavovim prahom ravnati s potrebno skrbnostjo, v informacijskem sistemu predložiti izjavo o potrebni skrbnosti in referenčno številko te izjave vključiti v carinsko deklaracijo za sprostitvev v prosti promet.
- Trgovec na drobno K v primeru kakavovega prahu, ki ga je kupil od trgovca na debelo J, deluje kot trgovec, saj je bil ta kakavov prah že dan na trg Unije. Trgovec na drobno K kot trgovec, ki ni MSP, prevzame enake obveznosti glede potrebne skrbnosti kot gospodarski subjekt in mora za kakavov prah, ki ga je kupil od trgovca na debelo J, pred njegovo prodajo (omogočanjem dostopnosti) predložiti izjavo o potrebni skrbnosti. Trgovec na drobno K se lahko sklicuje na obstoječo izjavo trgovca na debelo J o potrebni skrbnosti za kakavov prah, potem ko v skladu s členom 4(9) potrdi, da se je ravnalo s potrebno skrbnostjo v skladu z zahtevami uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, še vedno pa je trgovec na drobno K odgovoren za skladnost.
- Trgovec na drobno K je gospodarski subjekt za dodatni kakavov prah, ki ga uvozi neposredno v EU (prijava za carinski postopek „sprostitvev v prosti promet“), saj je kakavov prah zadevni proizvod, zajet v Prilogi I k uredbi o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, trgovec K pa dodatni kakavov prah prvič daje na trg. To pomeni, da mora trgovec na drobno K v zvezi z dodatnim kakavovim prahom ravnati s potrebno skrbnostjo, v informacijskem sistemu predložiti izjavo o potrebni skrbnosti in referenčno številko te izjave vključiti v carinsko deklaracijo za sprostitvev v prosti promet.

Scenarij 4b

Trgovec na debelo J s sedežem v EU (gospodarski subjekt, ki je MSP) uvozi kakavov prah [HS 1805] od proizvajalca iz tretje države (iz države, ki ni v EU) in ga proda trgovcu na drobno K s sedežem v EU (trgovcu, ki ni MSP). Trgovec na drobno K kakavov prah v EU prodaja naprej.

- Trgovec na debelo J je gospodarski subjekt, kadar kakavov prah uvozi v EU (prijava za carinski postopek „sprostitvev v prosti promet“), saj je kakavov prah zadevni proizvod, zajet v Prilogi I k uredbi o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. To pomeni, da mora trgovec na debelo J v zvezi s kakavovim prahom ravnati s potrebno skrbnostjo, v informacijskem sistemu predložiti izjavo o potrebni skrbnosti in referenčno številko te izjave vključiti v carinsko deklaracijo za sprostitvev v prosti promet.
- Ker je trgovec na drobno J kakavov prah že dal na trg, trgovec na drobno K le *omogoča dostopnost* zadevnega proizvoda na trgu, pod pogojem, da ga pred nadaljnjo prodajo ni predelal ali dopolnil. Za namene izvajanja potrebne skrbnosti in predložitve izjav o potrebni skrbnosti v skladu s členom 4(2) in (9) se lahko trgovec na drobno K sklicuje na obstoječo izjavo o potrebni skrbnosti, potem ko ugotovi, da je trgovec na debelo J ustrezno ravnal s potrebno skrbnostjo v skladu s členom 4(9), vendar trgovec na drobno K še vedno nosi odgovornost za skladnost.

Scenarij 4c

Trgovec na debelo J s sedežem v EU (gospodarski subjekt, ki je MSP) uvozi sojino olje [HS 1507] od proizvajalca iz tretje države (iz države, ki ni v EU) in ga proda trgovcu na drobno K (trgovcu, ki je MSP) s sedežem v EU. Trgovec na drobno K sojino olje v EU prodaja naprej.

- Trgovec na debelo J je gospodarski subjekt, kadar sojino olje uvozi v EU (prijava za carinski postopek „sprostitvev v prosti promet“), saj je sojino olje zadevni proizvod, zajet v Prilogi I k uredbi o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. To pomeni, da mora trgovec na debelo J v zvezi s sojinim oljem ravnati s potrebno skrbnostjo, v informacijski sistem predložiti izjavo o potrebni skrbnosti in referenčno številko te izjave vključiti v carinsko deklaracijo za sprostitvev v prosti promet.

- Ker je trgovec na debelo J sojino olje že dal na trg, trgovec na drobno K le *omogoča dostopnost* zadevnega proizvoda na trgu, pod pogojem, da ga pred preprodajo ni predelal ali dopolnil. Ker je trgovec na drobno K *trgovec, ki je MSP*, nima enakih obveznosti glede potrebne skrbnosti kot gospodarski subjekt. Zato mora trgovec na drobno K zbirati in hraniti informacije, ki se zahtevajo v skladu s členom 5 uredbe o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, ni pa mu treba predložiti izjave o potrebni skrbnosti za sojino olje pred njegovo nadaljnjo prodajo v skladu s členom 5(2).

Scenarij 4d

Trgovec na debelo J s sedežem v EU (gospodarski subjekt, ki je MSP) uvozi kakavova zrna [HS 1801] od proizvajalca iz tretje države (iz države, ki ni v EU) in jih proda proizvajalcu K (gospodarski subjekt, ki ni MSP) s sedežem v EU. Proizvajalec K kakavova zrna uporabi v proizvodnji čokoladnih tablic [HS 1806], ki jih prodaja v EU.

- Trgovec na debelo J je gospodarski subjekt, kadar kakavova zrna uvozi v EU (*prijava za carinski postopek „sprostitev v prosti promet“*), saj so kakavova zrna zadevni proizvod, zajet v Prilogi I k uredbi o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. To pomeni, da mora trgovec na debelo J v zvezi s kakavovimi zrnimi ravnati s potrebno skrbnostjo, v informacijski sistem predložiti izjavo o potrebni skrbnosti in referenčno številko te izjave vključiti v carinsko deklaracijo za sprostitvev v prosti promet.
- Proizvajalec K postane gospodarski subjekt pri prodaji čokoladnih tablic, saj so čokoladne tablice tudi zadevni proizvod iz Priloge I k uredbi o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, in se dajejo na trg (*prvič omogoči dostopnost*). Za namene ravnanja s potrebno skrbnostjo in predložitve izjav o potrebni skrbnosti v skladu s členom 4(2) in (9) se lahko trgovec na drobno K sklicuje na obstoječo izjavo o potrebni skrbnosti, potem ko ugotovi, da je trgovec na debelo J ustrezno ravnal s potrebno skrbnostjo v skladu s členom 4(9), vendar trgovec na drobno K še vedno nosi odgovornost za skladnost.

Scenarij 5 – Uporaba obstoječe izjave o potrebni skrbnosti kot sklica

Podjetje L s sedežem v EU (gospodarski subjekt, ki ni MSP) kupi zamrznjeno goveje meso [HS ex 0202] od kmeta M s sedežem v EU (gospodarski subjekt, ki je MSP), ki je govedo vzredil v EU. Kmet M je krmo za govedo kupil od trgovca na drobno W (gospodarski subjekt, ki je MSP), ki je ravnal s potrebno skrbnostjo. Podjetje L nato zamrznjeno goveje meso [HS ex 0202] izvozi v tretjo državo. Meso ni bilo predelano v druge zadevne proizvode ali zmešano z njimi.

- Kmet M je gospodarski subjekt, kadar zamrznjeno goveje meso proda podjetju L, ter mora pred prodajo ravnati s potrebno skrbnostjo in v informacijskem sistemu predložiti izjavo o potrebni skrbnosti za goveje meso. Kmet M mora v okviru sistema potrebne skrbnosti za goveje meso vključiti informacije o geolokaciji, ki se nanašajo na vse obrate, v katerih je bilo govedo vzrejeno (v skladu s členom 9(1)(d)). Kmet M v skladu z uvodno izjavo 39 ugotavlja, ali je bilo govedo krmljeno z drugim zadevnim proizvodom, in če je tako, bi moral kot dokaz uporabiti ustrezne račune, referenčne številke ustreznih izjav o potrebni skrbnosti ali katero koli drugo ustrezno dokumentacijo, ki jo je prejel od trgovca na drobno W in iz katere je razvidno, da krma ne povzroča krčenja gozdov.
- Podjetje L je gospodarski subjekt, kadar meso izvozi iz EU (tj. prijava za carinski izvozni postopek). Podjetje L se mora zato prepričati, da se je v zvezi z govejim mesom ravnalo s potrebno skrbnostjo, in predložiti ločeno izjavo o potrebni skrbnosti, ki lahko v skladu s členom 4(9) vključuje sklic na predhodno izjavo o potrebni skrbnosti, ki jo je predložil kmet M. Če bi si podjetje L premislilo in bi meso namesto izvoza v tretjo državo prodalo v EU, bi podjetje L delovalo kot trgovec, vendar bi zanj veljale **enake** obveznosti kot zgoraj, saj se trgovci, ki niso MSP, v skladu s členom 5(1) štejejo za gospodarske subjekte, ki niso MSP.

Scenarij 6 – Potrebna skrbnost za fizične osebe/mikropodjetja

Zasebni lastnik gozda N s sedežem v EU (gospodarski subjekt, ki je MSP) sklene pogodbo z lesnim podjetjem O (gospodarski subjekt, ki ni MSP) za sečnjo nekaj svojih dreves. Podjetje O poseka drevesa, vendar so nastali hlodi [HS 4403] še vedno v lasti zasebnega lastnika gozda N. Zasebni lastnik gozda N te hlude ob njihovem prevzemu proda lesnemu podjetju O. Lesno podjetje O nato hlude pošlje svoji žagi in jih da na trg kot žagani les [HS 4407].

- Lastnik gozda N je gospodarski subjekt in mora pred dajanjem hlodov na trg ravnati s potrebno skrbnostjo. Ker pa je lastnik gozda N *fizična oseba/mikropodjetje*, lahko naslednjega gospodarskega subjekta ali trgovca nižje v dobavni verigi, ki ni fizična oseba/mikropodjetje, pooblasti, da deluje kot pooblaščen zastopnik in v njegovem imenu predloži izjavo o potrebni skrbnosti. V primeru, da lastnik gozda N podjetje O pooblasti, da v njegovem imenu predloži izjavo o potrebni skrbnosti, podjetju O v skladu s členom 6(3) sporoči vse informacije, ki so potrebne za potrditev, da se je že ravnalo s potrebno skrbnostjo in se ni ugotovilo tveganje oziroma se je ugotovilo le zanemarljivo tveganje. Lastnik gozda N ohrani odgovornost za skladnost.

- Lesarsko podjetje O je gospodarski subjekt, kadar na trg daje žagani les kot zadevni lesni proizvod iz Priloge I k uredbi o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, proizveden iz hlodov, posekanih v gozdu lastnika gozda N. To pomeni, da se mora lesno podjetje O prepričati, da se je v zvezi s hlodi ravnalo s potrebno skrbnostjo, in v informacijskem sistemu predložiti ločeno izjavo o potrebni skrbnosti, preden na trg da žagani les, pridobljen iz posekanih dreves lastnika gozda N.

Scenarij 7 – Pooblastitev tretjih oseb kot pooblaščenih zastopnikov

Trgovec na drobno P s sedežem v EU (gospodarski subjekt, ki je MSP) iz tretje države (država, ki ni v EU) uvozi pnevmatike [HS ex 4011] in podjetje Q s sedežem v EU kot pooblaščenega zastopnika pooblasti, da kot ponudnik storitve za trgovca na drobno P predloži izjavo o potrebni skrbnosti.

- Trgovec na drobno P je gospodarski subjekt, kadar pnevmatike uvozi v EU (prijava za carinski postopek „sprostitev v prosti promet“), saj so pnevmatike zadevni proizvod, zajet v Prilogi I k uredbi o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. To pomeni, da mora trgovec na drobno P v zvezi s pnevmatikami ravnati s potrebno skrbnostjo, a lahko pooblasti podjetje Q kot pooblaščenega zastopnika, da v skladu s členom 6(1) v njegovem imenu predloži izjavo o potrebni skrbnosti za pnevmatike. Podjetje Q ne deluje kot člen dobavne verige, je le ponudnik storitve, ki v imenu trgovca na drobno P v informacijskem sistemu predloži izjavo o potrebni skrbnosti in na zahtevo pristojnih organov predloži kopijo pooblastila v skladu s členom 6(2). Trgovec na drobno P ohrani odgovornost za skladnost pnevmatik s členom 3 uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov.

Scenarij 8 – Seznam proizvodov

Proizvajalec R (gospodarski subjekt, ki je MSP) s sedežem v EU uvozi palmovo olje [HS 1511] proizvajalcev iz tretje države (država, ki ni v EU) in ga v svoji tovarni predela v milo [HS 3401], ki ga prodaja v EU.

- Proizvajalec R je gospodarski subjekt, kadar palmovo olje uvozi v EU (prijava za carinski postopek „sprostitev v prosti promet“), saj je palmovo olje zadevni proizvod, zajet v Prilogi I k uredbi EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. To pomeni, da mora proizvajalec R ravnati s potrebno skrbnostjo, v informacijskem sistemu predložiti izjavo o potrebni skrbnosti in referenčno številko te izjave vključiti v carinsko deklaracijo za sprostitev v prosti promet.
- Pri prodaji mila pa proizvajalcu R ni treba ravnati s potrebno skrbnostjo ali predložiti izjave o potrebni skrbnosti za palmovo olje, ki ga milo vsebuje, saj samo milo ni zadevni proizvod, naveden v Prilogi I k uredbi EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov.

Scenarij 9 – Dajanje zadevnih proizvodov na trg s strani gospodarskega subjekta, ki je MSP

Scenarij 9a

Trgovec s sojo S s sedežem v EU (trgovec, ki ni MSP) kupi sojo [HS 1201], ki jo je na trg že dalo drugo podjetje. Trgovec S s sedežem v EU, ki ni MSP, sojo proda podjetju T s sedežem v EU (gospodarski subjekt, ki je MSP). Podjetje T iz soje pripravi sojino moko [HS 1208 10] in jo prodaja.

- Trgovec S je trgovec, ki ni MSP, kadar sojo proda podjetju T (*omogoča njeno dostopnost na trgu*), saj je soja zadevni proizvod, zajet v Prilogi I k uredbi EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. To pomeni, da mora trgovec S, preden sojo proda podjetju T, potrditi, da se je v zvezi z njo ravnalo s potrebno skrbnostjo, in v informacijskem sistemu predložiti novo izjavo o potrebni skrbnosti.
- Podjetje T je gospodarski subjekt, kadar na trg daje sojino moko za prodajo, saj je sojo predelal v nov proizvod (sojino moko), ki je zadevni proizvod s svojo oznako HS v Prilogi I k uredbi EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. Ker podjetje T s to prodajo daje na trg nov zadevni proizvod (prvo omogočanje dostopnosti), je podjetje T gospodarski subjekt. Podjetju T kot podjetju, ki je MSP, ni treba ravnati s potrebno skrbnostjo, preden da sojino moko na trg, niti mu ni treba v informacijskem sistemu predložiti izjave o potrebni skrbnosti, saj je sojina moka pridobljena iz soje, ki je že bila predmet ravnanja s potrebno skrbnostjo in za katero je trgovec S že predložil izjavo o potrebni skrbnosti v skladu s členom 4(8), vendar podjetje T ohranja odgovornost za skladnost.

Scenarij 9b

Zasebni lastnik gozda U (gospodarski subjekt, ki je MSP) s sedežem v EU poseka nekaj svojih dreves. Nato hlode obdela in iz njih v svojem podjetju izdelata personalizirane lesene okvirje za fotografije [HS4414] za neposredno prodajo končnim potrošnikom.

- Lastnik gozda U je gospodarski subjekt in mora ravnati s potrebno skrbnostjo, preden pridobljene hlode [HS 4403] da na trg za njihovo predelavo v lesene okvirje za fotografije, in mora v informacijskem sistemu predložiti izjavo o potrebni skrbnosti.
- Lastnik gozda U je gospodarski subjekt, kadar na trg da personalizirane lesene okvirje za fotografije, ki jih izdelata, saj so personalizirani leseni okvirji za fotografije zadevni proizvod, zajet v Prilogi I k uredbi EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, in gre za omogočanje njihove prve dostopnosti na trgu. Lastnik gozda U je gospodarski subjekt, ki je MSP, zato mu v skladu s členom 4(8) ni treba ravnati s potrebno skrbnostjo niti predložiti nove izjave o potrebni skrbnosti v informacijskem sistemu za lesene okvirje za fotografije, saj so bili izdelani iz hlovov, ki so že bili predmet potrebne skrbnosti in je bila zanje v informacijskem sistemu že predložena izjava o potrebni skrbnosti.

[Če bi lastnik gozda U v zgornjem scenariju 9b posekal nekaj svojih dreves, da bi izdelal personalizirane okvirje za fotografije za lastno uporabo na domu, ne bi bil gospodarski subjekt in zato zanj ne bi veljale obveznosti iz uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. Enako bi veljalo, če bi iz dreves predelal druge zadevne proizvode za svojo osebno uporabo, kot so drogovi za ograjo ali pohištvo za njegovo hišo.]

Scenarij 10 – Zadevni proizvodi, ki se prodajajo na spletu ali z drugimi sredstvi prodaje na daljavo

Oseba V (trgovec, ki je MSP) s sedežem v EU kupi lesene okvirje za fotografije [HS 4414] za nadaljnjo prodajo v svoji spletni trgovini z rokodelskimi izdelki v okviru gospodarske dejavnosti. Gospodarski subjekt Z je v zvezi z lesenimi okvirji za fotografije že ravnal s potrebno skrbnostjo.

- Oseba V je trgovec, kadar omogoča dostopnost lesenih okvirjev za fotografije na trgu, ali gospodarski subjekt, če lesene okvirje izvozi v tretjo državo, saj so leseni okvirji zadevni proizvod iz Priloge I k uredbi EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov. V navedeni uredbi ni določbe, po kateri bi zgolj prodaja na spletu ali drug način prodaje na daljavo pomenila omogočanje dostopnosti na trgu ali izvoz. Oseba V mora ravnati v skladu z uredbo EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, preden s kupcem lesenih okvirjev za fotografije sklene kupoprodajno pogodbo.

PRILOGA II

PRIMERI ZAHTEV GLEDE INFORMACIJ IN POTREBNE SKRBNOSTI ZA SESTAVLJENE PROIZVODE, ZAJETE V PRILOGI I K UREDBI EU O PROIZVODIH, KI NE POVZROČAJO KRČENJA GOZDOV

Primer 1: Za zadevni proizvod in vse dele, ki vsebujejo druge zadevne proizvode ali so iz njih izdelani, so bile izpolnjene zahteve glede informacij in potrebne skrbnosti.

Vrsta proizvodov	Količina				Ali je bil zadevni proizvod predmet ravnanja s potrebno skrbnostjo?
Pisarniško pohištvo CKD (HS 9403)	1 500 enot				Da, gospodarski subjekt je ravnal s potrebno skrbnostjo v skladu s členom 8 uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, vključno z zahtevami glede informacij iz člena 9 (glej spodaj), in predložil izjavo o potrebni skrbnosti.
Del zadevnega proizvoda (sestavni del)	Informacije o zadevnih delih proizvoda (v skladu s členom 9)				Ali je del zadevnega proizvoda zajet v izjavi o potrebni skrbnosti?
	Opis	Vrsta	Država proizvodnje	Geolokacije primarnega proizvoda	
Osrednji del	Iverna plošča (HS 4410)	Sitka (<i>Picea sitchensis</i>)	Država članica EU	Več nasadov. Znanе so vse geolokacije.	Da: gospodarski subjekt se je skliceval na obstoječo izjavo o potrebni skrbnosti, potem ko se je prepričal, da se je ustrezno izvajala potrebna skrbnost.
Sprednja in zadnja stran	0,5 mm furnir HS (4408).	Bukev (<i>Fagus sylvatica</i>)	Država članica EU	Zasebni lastniki gozdov. Znanе so vse geolokacije.	Da: gospodarski subjekt se je skliceval na obstoječo izjavo o potrebni skrbnosti, potem ko se je prepričal, da se je ustrezno izvajala potrebna skrbnost.

Primer 2: Za zadevni proizvod in vse dele, ki vsebujejo druge zadevne proizvode ali so iz njih izdelani, so bile izpolnjene zahteve glede informacij in potrebne skrbnosti

Vrsta proizvodov	Količina	Ali je bil zadevni proizvod predmet ravnanja s potrebno skrbnostjo?
Čokoladne slaščice (HS 1806)	2 000 kg	Da, gospodarski subjekt je ravnal s potrebno skrbnostjo v skladu s členom 8 uredbe EU o proizvodih, ki ne povzročajo krčenja gozdov, vključno z zahtevami glede informacij iz člena 9 (glej spodaj), in predložil izjavo o potrebni skrbnosti.

Del zadevnega proizvoda (sestavni del)	Informacije o zadevnih delih proizvoda (v skladu s členom 9)			Ali je del zadevnega proizvoda zajet v izjavi o potrebni skrbnosti?
	Opis	Država proizvodnje	Geolokacije primarnega proizvoda	
Sestavina	Kakavovo maslo (HS 1804)	Več tretjih držav	Več kmetij/majhnih kmetijskih gospodarstev. Znane so vse geolokacije.	Da. Obstojećih izjav o potrebni skrbnosti ni bilo, zato je gospodarski subjekt za ta del zadevnega proizvoda izvedel potrebno skrbnost.
Sestavina	Kakavova masa (HS 1803)	Več tretjih držav	Več kmetij/majhnih kmetijskih gospodarstev. Znane so vse geolokacije.	Da: gospodarski subjekt se je skliceval na obstoječo izjavo o potrebni skrbnosti, potem ko se je prepričal, da se je ustrezno izvajala potrebna skrbnost.

Primer 3: Za zadevni proizvod in vse dele, ki vsebujejo druge zadevne proizvode ali so iz njih izdelani, niso bile izpolnjene zahteve glede informacij in potrebne skrbnosti. Zadevnega proizvoda ni mogoče dati na trg, saj geolokacije primarnih proizvodov, povezanih z enim zadevnim proizvodom v sestavljenem proizvodu, niso znane.

Vrsta proizvodov	Količina				Ali je bil zadevni proizvod predmet ravnanja s potrebno skrbnostjo?
Vezane lesene plošče (HS 4412)	8 500 m ³				Da, izvedena je bila potrebna skrbnost, ker pa je postopek potrebne skrbnosti pokazal, da zahtevane informacije o geolokaciji niso na voljo, zadevnega proizvoda ni mogoče dati na trg.
Del zadevnega proizvoda (sestavni del)	Informacije o zadevnih delih proizvoda (v skladu s členom 9)				Je ta del zadevnega proizvoda zajet v izjavi o potrebni skrbnosti?
	Opis	Vrsta	Država proizvodnje	Geolokacije primarnega proizvoda	
Sprednja in zadnja stran	Listi za furniranje (HS 4408)	Bintangor (<i>Calophyllum</i> spp.)	Tretja država	Več koncesij. Znane so vse geolokacije.	Da: gospodarski subjekt se je skliceval na obstoječo izjavo o potrebni skrbnosti, potem ko se je prepričal, da se je ustrezno izvajala potrebna skrbnost.
Osrednji del	Listi za furniranje (HS 4408)	Topol (<i>Populus</i> sp.)	Tretja država	Kmetijska gozdna zemljišča. Geolokacije neopredeljene/ neznane.	Ne: obveznosti glede potrebne skrbnosti ni mogoče izpolniti brez poznavanja geolokacij.

Primer 4: Za zadevni proizvod in vse dele, ki vsebujejo druge zadevne proizvode ali so iz njih izdelani, niso bile izpolnjene zahteve glede informacij in potrebne skrbnosti. Zadevnega proizvoda ni mogoče dati na trg, saj geolokacije primarnih proizvodov, povezanih z enim zadevnim proizvodom v sestavljenem proizvodu, niso znane ter informacije o vrstah za drug zadevni proizvod niso bile na voljo.

Vrsta proizvodov	Količina				Ali je bil zadevni proizvod predmet ravnanja s potrebno skrbnostjo?
Papir za pisanje (90 g/m ²) (HS 4802)	1 200 ton				Da, izvedena je bila potrebna skrbnost, ker pa je ta postopek pokazal, da zahtevane informacije niso na voljo, zadevnega proizvoda ni mogoče dati na trg.
Del zadevnega proizvoda (sestavni del)	Informacije o zadevnih delih proizvoda (v skladu s členom 9)				Je ta del zadevnega proizvoda zajet v izjavi o potrebni skrbnosti?
	Opis	Vrsta	Država proizvodnje	Geolokacije primarnega proizvoda	
Celuloza	Celuloza iz kratkih vlaken (HS 47)	<i>Acacia mangium</i>	Tretja država	Gozdni nasadi. Geolokacija znana.	Da: gospodarski subjekt se je skliceval na obstoječo izjavo o potrebni skrbnosti, potem ko se je prepričal, da se je ustrezno izvajala potrebna skrbnost.
Celuloza	Celuloza iz kratkih vlaken (HS 47)	Mešani tropski listavci neznanih vrst	Tretja država	Gozdni nasadi. Znanе so vse geolokacije.	Ne: obveznosti glede potrebne skrbnosti ni mogoče izpolniti brez identifikacije vseh vrst v lesnih proizvodih.
Celuloza	Celuloza iz dolgih vlaken (HS 47)	<i>Pinus radiata</i>	Tretja država	Gozdni nasadi. Geolokacije neopredeljene/ neznane.	Ne: obveznosti glede potrebne skrbnosti ni mogoče izpolniti brez poznavanja geolokacij.

Primer 5: Za zadevni proizvod in vse dele, ki vsebujejo druge zadevne proizvode ali so iz njih izdelani, niso bile izpolnjene zahteve glede informacij in potrebne skrbnosti. Zadevnega proizvoda ni mogoče dati na trg, saj se je pri izvajanju potrebne skrbnosti za en zadevni proizvod v sestavljenem proizvodu izkazalo, da je povzročil krčenje gozdov.

Vrsta proizvodov	Količina		Ali je bil zadevni proizvod predmet ravnanja s potrebno skrbnostjo?
Čokoladne slaščice (HS 1806)	900 kg		Da, izvedena je bila potrebna skrbnost, vseeno pa zadevnega proizvoda ni mogoče dati na trg, saj ni bilo mogoče potrditi, da ne povzroča krčenja gozdov.

Del zadevnega proizvoda (sestavni del)	Informacije o zadevnih delih proizvoda (v skladu s členom 9)			Ali je ta del zadevnega proizvoda zajet v izjavi o potrebni skrbnosti?
	Opis	Država proizvodnje	Geolokacije primarnega proizvoda	
Kakavovo maslo (HS 1804)	Več tretjih držav	Več kmetij/majhnih kmetijskih gospodarstev. Znane so vse geolokacije.	Da: gospodarski subjekt se je skliceval na obstoječo izjavo o potrebni skrbnosti, potem ko se je prepričal, da se je ustrezno izvajala potrebna skrbnost.	
Kakavova masa (HS 1803)	Več tretjih držav	Več kmetij/majhnih kmetijskih gospodarstev. Znane so vse geolokacije.	Da: gospodarski subjekt se je skliceval na obstoječo izjavo o potrebni skrbnosti, potem ko se je prepričal, da se je ustrezno izvajala potrebna skrbnost.	
Kakavov prah (HS 1805)	Več tretjih držav	Več kmetij. Znane so vse geolokacije.	Ne. Izvedena je bila potrebna skrbnost, vendar so bile nekatere lokacije po presečnem datumu izpostavljene krčenju gozdov, zato sestavni del ni v skladu s členom 3 in je prepovedan.	